ԺԵ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4338 ՄԱՅԻՍ 31/13 ՅՈՒՆԻՍ 1900 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 16 ՍԷՖԷՐ 1318 ԺԵ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4338

درعلیه غلطه ده (آرەولك) غزته سی اداره خانه سی
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçus
à la Direction du Journal "AREVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան, 140 Ղրշ.
» » » » վեցամսեայ. 70 »
» » » » եռամսեայ. 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան. 40 Ֆրն.
» » » վեցամսեայ. 20 »
Դրամի փոխարէն փոստի [illegible] 115
[illegible]
Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի:
Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿՆԵՐ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻՑ

(Թղթակցութիւն «Արեւելք»ի)

ՄԱԼՕՅԱՐՕՍԼԱՎԵՑ, 18 Մայիսի

Եկատերինօսլավեան նահանգի մի գիւղացի՝ Բաբենկօ՝ երեւակայելով իրեն մեծ մեղաւոր, վճռում է քաւել իր յանցանքները զոհաբերութեամբ, և դրա համար որոշում է կրակի մատնել ինքն իրեն։

Փորելով իր տան բակում մի փոքրիկ փոս, նա ցցում է այդ տեղ մի փայտէ ձող. շրջապատում է նրան յարդով և տաշեղներով և կապելով իրեն այդ փայտից, նա իր ազատ մնացած ձեռքով վառում է յարդը։

Մի քանի րոպէից, կրակը բորբոքվում է և բոցերը շրջապատում են այդ քաւարանը, ուր զարհուրելի տանջանքների մէջ չարչարվում է եղել այդ թշուառականը։

Նկատելով կրակը, Բաբենկոյի ընտանիքը վազում է դէպ ի նրան, սակայն արդէն ուշ է լինում. կիսովին ածխացած ոտքերով և մարմնով դուրս են քաշում Բաբենկոյին կրակից, յայտնում են ոստիկանութեան և տանում են հիւանդանոց, ուր նա մի քանի ժամից մեռնում է անասելի տանջանքներով։

Այն հարցին թէ ի՛նչն է ստիպել նրան այդ խեղագար միջոցին դիմելու, նա շշնջում է որ դրանով կամեցել է իր մեղքերը քաւել։ Աւելի անկարող է եղել խօսել։

⁂ Մեծ հետաքրքրութիւն և յուզմունք են պատճառում Ռուսաստանի հասկացող դասակարգերում, այժմս տեղի ունեցող երկու դատավարութիւններ։

Հինգ տարի առաջ, մի երիտասարդ, հարուստ ընտանիքի կրթուած զաւակը Գ. Տալմա դատապարտուեց 10 թէ 15 տարուայ տաժանակիր աշխատանքի, իր ազգական մի գեներալի կնոջ սպանութեան մէջ մեղադրուելով, որի ժառանգութիւնը այդ վերջինի մահից յետոյ իրեն պիտի մնար։ Մեծամասնութեան կարծիքն էր, որ Տալման չէր կարող այդ սպանութեան հեղինակը լինել. բայց արդարադատութիւնը մի քանի նշանների հիման վրայ, նրան այնուամենայնիւ աքսորի դատապարտեց։

Այժմ տարիներ անցնելուց յետոյ պատահմամբ երեւան է եկել իսկական յանցաւորը այդ սպանութեան, ինչ որ մի Կալպով, որ յայտնում է թէ սպանել է գեներալշային կողոպտելու դիտաւորութեամբ։

Ամէնքը սպասում են թէ ինչ կը լինի անմեղ դատապարտուածի վիճակը, որի դատի վերաքննութիւնը արդէն պահանջել է Պրոկուրորը։

⁂ Այդպիսի մի գործ է նոյնպէս եղբարք Սկիտսկիների գործը։ Երեք տարի առաջ Պոլտավայում սպանուեց տեղական հոգեւոր կոնսիստորիայի քարտուղարը 25 տարեկան մի երիտասարդ, որը ցերեկով իր բնակարանից մօտիկ ամարանոցը գնալու ճանապարհին։ Կալանաւորուեցան և բանտ դրուեցան նոյն կոնսիստորիայում ծառայող երկու եղբայրներ, Սկիտսկիներ։

Հասարակական կարծիքը համոզուած է որ այդ յանցանքում Սկիտսկիները մեղք չունեն. մեղադրանքը հիմնուած է կասկածների վրայ. փաստեր չկան. և մեղադրողներին ծանօթ շրջանները նրանց այդ գործի համար ընդունակ չեն համարում։

Երրորդ անգամն է որ այդ գործը վերաքննվում է։ Վաղը նա նորէն պիտի պիտի քննուի։

Մայիսի 19ին—գրում է Պետերբուրգի թերթերից մէկը — Կիեվի դատարանական պալատը, Պոլտավայում նորից ձեռք կառնի վերաքննելու այդ չարաբաղդ գործը։ Սկիտսկի եղբայրները, աւելի քան երեք տարի բանտում տանջուելով և սպասելով «արդար, խրատալի, և ողորմած» դատաստանին, չորրորդ անգամ կը նստին դատապարտեալների նստարանի վրայ և երրորդ անգամ հոգեկան բուռն յուզմամբ կը սպասեն դատաւորների խորհրդակցական սենեակից դուրս գալուն։

Մարդկային կեանքի մէջ լինում են զարհուրելի րոպէներ, րոպէներ երբ մարդը յանկարծակի սպիտակում է, ծերանում է յանկարծակի, երբ ներսում կտրվում է ինչ որ, և զգում ես որ կեանքի ամենալաւ, ամենաթանգագին էլեմենտները հեռացան, կորան անհետ...

Ձե՞ն պատկանում արդեօք այդպիսի րոպէների, և դատաւորների դուրս գալուն սպասող րոպէները։

—Դատաւորները գալի՛ս են։

Եւ այդ երկու խօսքին հետեւում է պատասխան սոսկալի հարցին — լինե՞լ թէ չլինել։ Մի կողմում անպարտ արձակում, վերականգնուած պատիւ, վերադարձ պատւաւոր, աշխատաւոր մարդկանց շրջանը. իսկ միւս կողմում... քաղաքական մահ, շղթաներ, դաժան և զարհուրելի ճանապարհ. մռայլ տարիներ առանց մտքի, առանց նպատակի, և առանց յոյսի։

Երեք անգամ տանել այդ րոպէները, ինչ կարող է լինել աւելի զարհուրելի այդ տանջանքից։

Առաջին անգամ դատարանը պատասխանեց — «Ո՛չ, մեղաւոր չէ», երկրորդ անգամ «Այո՛, մեղաւոր է»։

Ի՞նչ կասէ նա այժմ։

⁂ Տաշքենտում (Անդրկասպեան երկիր) ինչպէս հաղորդում է ռուսաց մի թերթ, վագրը պատառոտեց տեղացի յայտնի որսորդ Հաջիեվին, որին այնտեղ անուանում էին «Վագրերի ջնջող»։ Հանգուցեալը մեծ օգնութիւն է հասցնում եղել ազգաբնակութեան, ազատելով վագրերից ոչ միայն անասուններին այլ եւ մարդկանց։ Նա «մարդկանց փրկելու» չորս մետալ ունէր։ Հենց որ նա լսում էր որ շրջակայքում վագր է յայտնուել նա անմիջապէս ճանապարհ էր ընկնում դէպի վտանգաւոր որսը։ Քսան եւ եօթ տարուայ ընթացքում նա սպանել էր ութսուն վագր։ Մի քանի անգամ գազանները նրան վիրաւորել էին. Նրա ամբողջ մարմինը ծածկուած էր սպիներով և վէրքերով։ Նորերս հետամուտ լինելով էգին սպանել, սպանել էր նրա ձագին. և կատաղած գազանը չնայելով ստացած մահացու վէրքին պատառոտել էր որսորդին։

⁂ Թեմիրխանշուրայում, (Կովկաս) ոստիկանապետը գիշերը քաղաքային ճեմելիքով անցնելիս նկատում է երկու անձանց, որոնք տեսնելով նրան սկսում են արագացնել իրենց քայլերը ծածկուելու աշխատելով։ Երբ ոստիկանապետը սուլելով հասնում է նրանց, յայտնվում է բոլորովին անսպասելի խրողութիւն։ Նրանցից մէկը լինում է ծպտեալ մի սպայ. իսկ միւսը... կին։ Սկսվում է վէճ, որի ժամանակ ոստիկանապետը խփում է սպային։ Այդ վերջինը այն ժամանակ մերկացնում է սուրը և սպանելով ոստիկանապետին, ատրճանակի մի հարուածով վերջ է տալիս իր կեանքին։

Պատահածը ոստիկանապետի կի՞նն էր թէ ուրիշը, այդ մասին չի գրում այդ լուրը հաղորդող լրագիրը։

⁂ Խարկովի նահանգի գիւղերից մէկում կատաղած շունը խածել էր մի կովի։ Փոքր ժամանակ անցնելուց յետոյ Քեմստվոյի հիւանդանոցն են բերում վեց հոգու, կատաղութեան նշաններով, որոնք հիւանդացել էին գործածելով յիշեալ կովի կաթը։

⁂ Թելաւում (Կովկաս) նորերս քննվում էր մի հետաքրքիր գործ. մեղադրվում էին իշխան Ծորճացէ, մի լեզգի, և վրացի Մարեայ Տատուլաշվիլի, վերջինի ամուսնու սպանութիւնն յանցանքի մէջ։ Այդ սպանութիւնը կատարուել էր 1896 թւին։ Երբ Սիբրալօն, դեղջկուհու ամուսինը այդ տարին ամառը անհետացաւ, կարծում էին որ նա խեղդուել էր Ալազանում ձկան որսի ժամանակ։ Երկու տարի յետոյ միայն երբ լեզգին բռնուեց, վերջինս խոստովանեց որ Սիպրալոյին սպանել է իշխան Ծորճացէն որը իրեն և սպանուածի կնոջ Մարիային էլ համոզել էր մասնակցելու սպանութեան։ Խոստովանողի ցուցմամբ Սիբրալոյի դիակը գտնուեց թաղուած անտառում ներկայացնելով ոսկորների մի կոյտ, որոնց մէջ գանգի ոսկորները ջարդուփշուր էին եղած։ Լեզգին բացատրեց, որ իշխանը սիրային յարաբերութեան մէջ լինելով սպանուածի կնոջ հետ, խմեցրել էր նրա մարդուն իր տանը և քնած ժամանակ քարի մի հարուածով ջարդել գլուխը։

Դատարանը երեքին էլ այդ գործում յանցաւոր ճանաչեց և դատապարտեց իշխանին և լեզգիին 10ական տարի և Սիբրալոյի կնոջ 12 տարուան տաժանակիր աշխատանքի։

⁂ Անցեալ տարի հաղորդել էր այն ձկան գերեզմանատների մասին, որոնց կառավարութիւնը գտել էր Աստրախանում։ Այժմ լրագիրները հաղորդում են, որ այդ քաղաքի ձկնարանների կառավարութեան վերատեսուչը հինգ ձկնարաններում գտել է 134 հորեր, ուր թաղուած են եղել վերջին ամիսներում չորս միլիոնից աւելի ձուկ։

Հնարաւորութիւն և տեղ չունենալով, որսացած ձկների ամբողջ քանակութիւնը պատրաստելու, և չցանկանալով որ նրանք ուրիշի ձեռքը ընկնեն, մի քանի ձկնորսական կայարանների կապալառուներ դիմել են այդ միջոցին, ոչնչացնելով այդպիսի մի հարստութիւն, ագահութիւնից և աչքածակութիւնից, չմտածելով որ դրանով առիթ կարող են տալ նաեւ վտանգաւոր հիւանդութիւնների տարածուելուն, որ կարող է առաջ գալ մի այդպիսի քանակութիւն ձկան դիակների փտելուց և նեխելուց։

Լրագիրները պահանջում են որ այդ գործի հեղինակները խիստ կերպով պատժուեն։

⁂ Մոսկվայում չնայելով մայիս ամսին, մի քանի անգամ բարձրացել է ձիւնախառն փոթորիկ և փողոցները ծածկվել են ձիւնի սպիտակ սաւանով։

⁂ Պաշտօնական տեղեկագրութեամբ մի գրավաճառի խանութը Ռուսաստանում ընկնում է 46,000 բնակչի վրայ. իսկ մի գինետունը... հազարի։

⁂ Մարտ եւ ապրիլ ամիսներում կառավարութիւնը վարձել է և Մանջուրիա է ուղարկել 100,000 չինացի բանուորներ երկաթուղու շինութիւնը այդ կողմում արագացնելու համար։

⁂ Զաքաթալեան նահանգի մի գիւղում մի ինչ որ հարբեցող ռուս սպայ Կեդմանով, ատրճանակի հարուածով սպանեց իր կնոջը, որի հետ ամուսնացել էր միայն մի քանի ամիս առաջ։ Նա իր հարբած ժամանակ կնոջը ծեծում է եղել այնպէս, որ թշուառ կինը հասնելով վերջին ծայր յուսահատութեան վճռում է թողնել ամուսնուն և ծնողների մօտ գնալ։ Դէպքի օրը հարեւանները լսում են կնոջ օգնութիւն աղաղակելու ձայնը, սակայն երբ հասնում են գտնում են սենեակում կնոջ դիակը միայն, սրտից վիրաւորուած։

⁂ Անցեալ ամիս Սարատովում 14 տարեկան մի տղայ սպանեց հրացանով իր հօրը։ Քննիչի հարցին նա ամենայն սառնասրտութեամբ պատասխանեց, որ հօրը սպանեց իր տատի խորհրդով, որ սովրեցրել էր իրեն սպանել նրան և ժամացոյցը իրեն բերել։ «Ես հանեցի ասում է նա հօրս վրայից ժամացոյցը և տուել եմ տատիս»։ Ժամացոյցը գտնուեց պառաւի մօտ. սակայն նա յամառ կերպով ուրանում է իր որ և է մասնակցութիւն ունենալուն այդ սպանութեան մէջ. նա այնուամենայնիւ կալանաւորվում է։

ԱՐԲԷԼ ԱՊՐԷՍԵԱՆՑ

ՆԱՄԱԿ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԷՆ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, 16 Մայիս.

Քարանթինայի առթիւ Թղթաբեր շոգենաւերը շատ անկանոնութեան մէջ են, հետեւաբար խանգարուած է թղթատարական կանոնաւոր ընթացքը՝ այնպէս որ չենք գիտեր թէ ո՛ր օր պէտք է նամակ յանձնել Թղթատան։ Յանձնուած նամակները շատ անգամ տասն օրէն հազիւ մայրաքաղաքդ կը հասնին, և այսօր որ մայիսի 16ն է դեռ նոր կարդացած ենք Արեւելքի վերջին թիւերը՝ այն է 4312-13 որ մայիս 1ին ու 2ին հրատարակուած են։ Թղթաբերական այս յապաղումները մեծ վնաս տուած են վաճառականական ընթացիկ գործերու ու տակաւին որչափ պիտի տեւէ՝ չենք գիտեր։

—Որքան որ ուխտաւորներու երթեւեկի ժամանակը անցաւ ու նորը կը սկսի գրեթէ հոկտեմբերին, բայց և այնպէս պատահական ուխտաւորներ ալ պակաս չեն ըլլար։ Կան երկու նշանաւոր ընտանիքներ՝ որ այսօր վաղը Տիֆլիզէն կը սպասուին. երկու ընտանիքներ ալ եկած են ուրիշ տեղերէ՝ որոնց հետ նաեւ Տ. Պետրոս վարդապետ Ներկարարեան՝ Հալէպի նախորդ Առաջն. Տեղապահը՝ որ եկած է յուխտ և յերկրպագութիւն Ս. Տեղեաց։

—Ս. Վանուցս Տնօրէն Խորհուրդը անընդհատ կը շարունակէ իր նիստերն ու վարչական նոր տնօրինութիւններ կ՚ընէ։

Գեր. Մաքսուտեան՝ գործօն և բանիբուն տեսուչը ելմտից, նոր ու հոյակապ շէնքի մը ձեռնարկած է՝ որուն պիտի սկսի անմիջապէս։ Այս շէնքը՝ Հօվարտ'ս Օթէլի նման՝ որ Ս. Վանուցս սեփականութիւնն է և Գեր. Տ. Մաքսուտեանի ձեռներէցութեամբը հոյապէս կառուցուած, մեծ պատիւ պիտի բերէ Ս. Յակոբեանց Միաբանութեան և պիտի աւելցնէ, աւելի փառաւոր կերպով, վարկը այն նուիրական ու դարաւոր հաստատութեան։ Կատարեալ յաջողութիւն կը մաղթենք Տ. Ղեւոնդ վարդապետի։

—Ինչպէս քանիցս գրած եմ, այս տարուան օդերը՝ Պաղեստինի համար շատ տարօրինակ են։ Մարդու մտքէ չի կրնար անցնիլ թէ՝ Երուսաղէմի մէջ, մայիս ամսուն, երկինք կարող են անձրեւել, ինչ որ երկիցս պատահեցաւ այս անգամ, 40 աստիճան սոսկալի ջերմութենէ ետքը որ՝ շնորհիւ անձրեւային զովութեան և արեւմտեան բանաշունչ ու յաջորդական հովերուն, մինչեւ 16ի իջաւ։

Այսօր ջերմութեան աստիճանը 23 աստիճան է շուքի մէջ՝ և օդը հեղձուցիչ։

—Արեգակնային բոլորական խաւարումը՝ որուն համար Ս. Փրկչի Ազգ. Հիւանդանոցի Օրացոյցը կը գրէր թէ տեղի պիտի ունենայ ի ժամ 20, ր 37 եւայլն, ըստ կարգին ու չափ խաւարման կիսով չափ երէկ, մայիս 15, հոս տեղի ունեցաւ ի ժամ 23, ր. 35, գրեթէ քառորդ մասամբ, և որովհետեւ մթնելու մօտ էր՝ շատերը չկրցան իսկ զգալ խաւարման ազդեցութիւնը։

—Միաբանութիւնը կը պատրաստուի վաղը կիսով չափ Համբարձման լեռը երթալ ուր պէտք եղած նախապատրաստութիւնները պիտի տեսնէ Համբարձման տօնին համար՝ որ փառաւոր հանդիսաւորութեամբ պիտի կատարուի հետեւեալ օրը, մայիս 18ին, միւս բոլոր քրիստոնեայ ազգերու հետ՝ բացի Լատիններէ։ Տա՛ր Աստուած որ օդը քչիկ մը զովուկ ըլլար։

Վ.ՐՕՑԸ

ՁԻԱՐՇԱՒ

ՍԱՄՍՈՆ, 21 Մայիս 1900

Երկու ամսէ ի վեր անհամբերութեամբ սպասուած ձիարշաւի հանդէսը, վերջապէս տեղի ունեցաւ ամսոյս 14ին, կիրակի օր, մօտաւորապէս 10,000 հանդիսականներու ներկայութեամբ։

Ամբողջ օրը, ուրախութեան և զբօսանքի մեծ օր մը եղաւ Սամսոնցիին համար, քանի որ մանաւանդ առաջին անգամ ըլլալով տեղի կ՚ունենար այսպիսի ձիարշաւի հանդէս մը, քաղաքիս մէջ։

Տեղւոյս ժողովրդասէր Միւթէսարրըֆը Վսեմ. Համտի պէյ, որ անխտիր այնքա՛ն սիրուած է մահմետական և քրիստոնեայ հասարակութեանց կողմէ, ստանձնած էր նախագահութիւնը վերոյիշեալ հանդէսին. և յանձնախումբը՝ որ կազմուած էր տեղւոյս երեւելիներէն, ո՛չ մէկ բան խնայած էր հանդէսը շքեղ, փառաւոր և կանոնաւոր ընելու. ի մասնաւորի հանդէսին դեր նախագահին Պ. Ուլիթալլի—տնօրէն Րէժիի— անխոնջ գործունէութիւնն ու մասնակցութիւնը աչքի կը զարնէր։

Մերտ-Էրմագի հանդիպակած եզրը գտնուող ընդարձակ դաշտը որ ընտրուած էր ձիարշաւին համար, պատրաստուած էր շրջանակ մը 9 քիլօմէթր տարածութեամբ։

Նշանատեղւոյն առջեւ շինուած էին մեծ և փոքր դէմ դիմաց երկու տաղաւարներ։ Պզտիկը,—զարդարուած կանանչ դափնիներով և օսմանեան դրօշակներով—պատրաստուած էր յատկապէս Վսեմ. Նախագահին, Համտի պէյի և յանձնախումբին միւս բարձր անդամներուն համար. իսկ մեծը,—նմանապէս դափնիներով և դրօշակներով զարդարուած—որ վեց կարգ փայտէ նստարաններով ամփիթատրոնի ձեւով շինուած էր—մօտաւորապէս 1000 մարդու համար—կը պատկանէր այն հանդիսականներուն՝ որոնք՝ այդ տաղաւարին տոմսակէն ունէին ձեռքերնին։ Առաջին կարգը 2 մէճիտիէ, երկրորդ կարգը՝ 1 մէճիտիէ։

Ոստիկաններու աչալուրջ հսկողութեան ներքեւ, հակառակ այնքան խուռն բազմութեան մը խռնումին, ոչ մէկ անկարգութիւն կը նշմարուէր. ընդհակառակը։

Նուագածուներու երկու խումբեր անընդհատ Թրքական և եւրոպական ընտիր կտորներ կը նուագէին, երբ վերջապէս կը հասնի որոշեալ ժամը առաջին ձիարշաւին. այդ միջոցին աւելի տենդոտ գործունէութիւն մը առած էին մանաւանդ տեսարաններ առնելու հետամուտ amateurներ ու խել մը աչքաբաց աղքատիկ տղաքներ որոնք՝ արիւն-քրտինք մտած, հոս ու հոն կը վազվռտէին շարունակ, ձիարշաւին programeները ծախելու — Թրքերէն ու Ֆրանսերէն—որոնցմէ կը գնեմ ես ալ հատ մը, աւելի յստակ գաղափար մը առնելու համար ձիարշաւին կազմակերպութեան վրայ։

Առաջին ձիարշաւը ժամը 3ուկէսին (Ը. Թ.) կը սկսի։ Մրցման մասնակցող ձիերը 11 են։ Երեք շրջան կը կատարուի։ Առաջին հանդիսացող ձին 1000 դահ. մրցանակ կ՚առնէ. երկրորդը՝ 500 դահկ.։

Երկրորդ ձիարշաւը կը սկսի ժամը 4ուկէսին։ Մրցման մասնակցող ձիերը 4 հատ են միայն։ Մէկ շրջան կը կատարուի։ Միայն մէկ մրցանակ 1000 դհկ., յատկապէս ծանիկի ձիերուն համար որոշուած ըլլալով։

Յիշեալ ձիարշաւէն յետոյ կէս օրուան դադար կը տրուի, ու կը սկսի ժամը 7ուկէսին, երրորդ ձիարշաւը, որուն կը մասնակցին 7 ձի, որոնք հինգ շրջան կ՚ընեն. ու առաջին հանդիսացողին 2000 դհկ. և երկրորդին ալ 700 դհկ. կը տրուի։

Վերջապէս ժամը 9ին կը սկսի չորրորդ, վերջին մեծ և փառաւոր ձիարշաւը, որուն կը մասնակցին 15 ձի, որոնց եօթը շրջան պիտի բոլորեն։ Առաջին մրցանակը 4000 դհկ. երկրորդը՝ 1000, երրորդը՝ 500 դհկ. է։

Եւ արդէն, հանդիսականները աւելի այս վերջին ձիարշաւին հետաքրքիր, կը սկսին ամէնը ծափահարութիւններով ողջունել ձիերը, որոնք եկած շարուած են արդէն նշանատեղւոյն վրայ, զինուորական փողերու ազդարարութեամբ։

Ձիերը արշաւելու հետամուտ՝ հազիւ կը զսպուին իրենց մերկ կռնակնուն վրայ նստած 12-13 տարեկան նիհար կազմով չէրքէզի տղաքներէ, որոնք յատկապէս կարմիր, կապոյտ, կանանչ, վարդագոյն, նարնջագոյն և նոյն գոյներէ շինուած շապիկներ հագած՝ սիրուն կերպարանք մը առած են։

Եւ ահա՛, նշանը կը տրուի։ Փրռ՛ռ, չիմ՛ռ, ծո՛ւփ, ճըլըսը և արդէն ձիաւորները փոշիէ ամպի մը մէջ կը կորսուին պահ մը, ու վայրկեանի մը մէջ աննշմարելի կը դառնան։ Ամէն աչք դէպի արշաւող ձիերուն կողմը յառած է։ Դիտակները ձեռքէ ձեռք կը պտտին «անգամ մը դիտելու համար»։ Դիտակատէրներէն շատեր սակայն, հաճոյակատար ըլլալ չեն ուզեր այդ խնդրողներուն հանդէպ, բացի անոնցմէ, որոնք՝ Եւայի սեռին կը պատկանին...։

Հետզհետէ խօսակցութիւնները կը տաքնան, կարծիքներ կը փոխանակուին թեր ու դէմ, երբ ձիերէն ոմանք ետ կը

—)(6)(—

ԷՄԻԼ ԶՈԼԱ

ՅԱՐՁԱԿՈՒՄ ՋԱՂԱՑՔԻՆ ՎՐԱՅ

Չորս հոգի բռներ էին զինքը։ Ուրիշներ սարսափելի լռութեամբ մը իր շուրջը կը պոռչտային։ Քիչ մնաց պիտի խեղդէին զայն։ Բայց սպայ մը ներս մտնելով կալանաւորը իր առջէն բերել տուաւ։ Զինուորներուն հետ գերմաներէն քանի մը խօսք փոխանակելէ վերջը, Տոմինիքի դարձաւ, և լաւ Ֆրանսերէնով մը ըսաւ կոպտութեամբ։

—Երկու ժամէն հրացանի պիտի բռնուիք։

Բ.

Գերման սպայակոյտին հաստատած մէկ օրէնքն էր այս։ Բոլոր այն Ֆրանսացիները, որոնք օրինաւոր բանակին չպատկանելով զէնք առնէին, հրացանի պիտի բռնուէին։ Ազատ ընկերութիւններն իսկ մարտիկ չէին նկատուեր։

Գերմանացիք՝ այս կերպով իրենց ընտանիքը պաշտպանող գիւղացիները իբր օրինակ պատժելով, կ՚ուզէին զանոնք արգիլել խմբովին իրենց դէմ ելլելէ, ինչ որ վախ կու տար իրենց։

Սպան, սէգ, երկայնահասակ, յիսուննոց մարդ մը, Տոմինիքի կարճ հարցափորձ մը ըրաւ։ Թէեւ շատ աղէկ ֆրանսերէն մը կը խօսէր, բայց իր խօսուածքը բրուսիական բրտութիւն մը ունէր։

—Աստեղացի՞ էք։

—Ո՛չ, Պելճիքացի եմ։

—Ինչո՞ւ ուրեմն զէնք առիք... Այս գործերը ձեզի չեն վերաբերիր, յարեց սպան։

Տոմինիք չպատասխանեց։ Այն միջոցին, սպան, նշմարեց Ֆռանսուազը որ դեռ դեղին կտրած՝ մօտիկ կ՚ըլլար։ Սպիտակ ճակտին վրայ, իր թեթեւ վէրքը կարմիր գիծ մը յօրիներ էր։ Մէյ մը մէկուն, մէյ մը միւս երիտասարդին նայեցաւ. կարծես հասկցաւ, և բաւական համարեց յարել.

—Զէնք քաշելնիդ չէք ուրանար, այնպէս չէ՞։

—Կրցածիս չափ քաշեցի, ըսաւ Տոմինիք հանդարտութեամբ։

Այս խոստովանութիւնը աւելորդ էր, քանի որ վրան գլուխը վառօդէն սեւ սեւ կտրած, քրտինքէն թրջած և քանի մը կաթիլ արիւնով արատած էր, որոնք իր ուսին վէրքէն վազեր էին։

—Աղէ՛կ, երկու ժամէն հրացանի պիտի բռնուիք կրկնեց սպան։

Ֆռանսուազ ձայն ձուն չհանեց։ Համր յուսահատութեան շարժումով մը ձեռքերը իրարու միացուց։ Սպան նշմարեց այս շարժումը։ Երկու զինուոր Տոմինիքը քովի սենեակը տարեր էին, ուր զայն աչքերնուն չպիտի փախցնէին։ Դեռատի աղջիկը, որունքները կթոտած, աթոռի մը վրայ ինկեր էր. չէր կրնար լալ, կը խեղդուէր։ Բայց սպան միշտ կը դիտէր զայն։

—Այս տղուն եղբայրն է, ըսաւ վերջապէս։

Ֆռանսուազ գլխով, ո՛չ, ըսաւ։ Սպան բիրտ և անժպիտ կեցաւ։ Յետոյ,

—Շատո՞նց է որ այս գիւղը կը բնակի, հարցուց պահ մը լռութենէ ետքը։

Նշանացի այո՛ մը ըսաւ։

—Ուրեմն մօտակայ անտառները լաւ մը ճանչնալու է։

Այս անգամ բերանը բացաւ.

—Այո՛ պարոն, ըսաւ զարմացած անոր նայելով։

Սպան չպատասխանեց, ետ դարձաւ գիւղին քաղաքապետը խնդրելով։ Ֆռանսուազ թեթեւ մը կարմրելով ոտքի ելաւ. կարծես հասկցաւ այս հարցումներուն նպատակը, և յոյս մը ծնաւ մտքին մէջ։ Ինք անձամբ գնաց հայրը կանչելու։

Հարուածները դադրելուն պէս՝ հայր Մէռլիէ, փայտաշէն նրբանցքէն անցնելով, անիւը տեսնելու գացեր էր։ Թէեւ կը պաշտէր իր աղջիկը, և հաստատուն բարեկամութեամբ կապուած էր Տոմինիքի՝ իր փեսացուին, բայց իր անիւն ալ սրտին մէջ մեծկակ տեղ մը կը գրաւէր։ Քանի որ երկու պզտիկները, ինչպէս կը կոչէր զանոնք, այս փորձանքէն ողջ առողջ ազատեր էին, միւս սիրելւոյն կը մտածէր հիմայ, որ տարօրինակ կերպով խոշտանգուեր էր. և այս խոշոր փայտէ կմախքին վրայ հակած, աղեկէզ՝ անոր վէրքերը կը քննէր։ Տախտակներէն հինգը փշուր փշուր եղեր էին, և մէջտեղի առանցքը ծակուեր էր։ Մատները, գնտակներուն բացած ծակերուն մէջ կը խոթէր անոնց խորութիւնը չափելու համար։ Այս աւերումները դարմանելու միջոց մը կը փնտռէր։ Արդէն սկսած էր մամուռներով ճեղքուածները խցել, երբ Ֆռանսուազ եկաւ։

—Հա՛յր, ըսաւ անոր, քեզի կը փնտռեն կոր։

Եւ սկսաւ լալ, լսածները պատմելով։ Հայր Մէռլիէ գլուխը ցնցեց։ Այդչափ դիւրին չէ մարդիկը հրացանի բռնելը։ Ու իր լուռ և հանդարտ կերպարանքովը ջաղացքը մտաւ։ Երբ սպան իրենց մարդոցը համար ուտելիք ուզեց, պատասխանեց թէ Ռօքըրէօզցիները բռնութեան վարժուած չէին, և եթէ այդպէս բռնութիւն բանեցնէին, բան մը ձեռք չպիտի ձգէին. թէ ամէն բան վրան կ՚առնէր, պայմանաւ որ թող տային ինք իր գլխուն գործելու։ Սպան նախ բարկացաւ կարծես անոր այս հանդարտ կերպարանքէն։ Յետոյ տեղի տուաւ ծերունիին կարճ և կտրուկ խօսքերուն առջեւ։ Մինչեւ իսկ զայն ետ կանչելով յարեց.

—Սա դիմացի անտառները ի՞նչպէս կ՚անուանէք։

—Սովլ պատասխանեց ծերունին։

—Տարածութիւնին որչա՞փ է։

Ջաղացպանը անքթիթ անոր նայելով.

—Չեմ գիտեր պատասխանեց։

Եւ հեռացաւ գնաց։

Ժամ մը ետքը, պատերազմին համար խնդրուած դրամական և ուտեստի վերաբերեալ օգնութիւնները տրուեցան։

Մութը կը կոխէր։ Ֆռանսուազ անձկանօք, զինուորներուն շարժումները կը դիտէր։ Չէր հեռանար այն սենեակէն, որուն մէջ Տոմինիք բանտարկուած էր։ Ժամը եօթնին ատենները, դառնակսկիծ խռովք մը զգաց. տեսաւ որ սպան բանտարկեալին սենեակը կը մտնէր, և ժամէ մը աւելի անոնց խօսակցութեան ձայնը լսեց։

Միջոց մը, սպան դրանը սեմին վրայ երեւցաւ հրաման մը տալու համար, զոր ինք չհասկցաւ. բայց երբ տասներկու հոգի հրացանը ձեռքերնին եկան բակին մէջ կարգաւ շարուեցան, դող մը առաւ զինքը, և կարծես պիտի մեռնէր։ Ուրեմն ա՛լ լմնցեր էր։ Պիտի սպաննէին զայն։ Տասներկու մարդիկը, տասը վայրկեանի չափ հոն կեցան։ Տոմինիքի ձայնը բուռն մերժումի մը շեշտովը կը բարձրանար։ Վերջապէս, սպան դուրս ելաւ բիրտ կերպով դուռը ետեւէն զարնելով, և գոչեց.

—Աղէ՛կ... մինչեւ վաղը առաւօտ ժամանակ ունիք։ Լա՛ւ մը մտածեցէք։

Թարգմ. Օրիորդ ՆԱՐԴԻԿ ԵԱՂՈՒԹԵԱՆ

միան, առաջ կ'անցնին հայլն: Մէկ, երկու, երեք, չորս շրջան, և ահա ձիերէն ոմանք կը սկսին դեդեւիլ, ոտքերնին ու նետերնին չեն գիտեր. գինովի երեւոյթներ կ'առնեն: Մտրակ, քիո՛ւհ, չիո՛ւհ, առակ չեն ըներ այլ ևս և… ստիփու: Թէև այդ յետամնաց ձիերէն ոմանք կարող կ'ըլլան հինգերորդ շրջան մըն ալ բոլորելու, յուսահատական յետին ճիգեր թափելով հեծեալներուն կողմէ. բայց վեցերորդ շրջան մըն ալ ընել տալը այդ ուժասպառ ձիերուն դուցէ մահ պիտի պատճառէր, ուստի այդ դասակարգի ձիերը ալ մէկ կողմ կը քաշուին արշաւէն, ձգելով ի հարկէ իրենց տէրերը մեծ վշտի ու յուսախաբութեան ներքեւ….:

Ու՛ հիմակ կը միան մրցավայրին վրայ միայն 8—9 ձի, որոնք անընդհատ կը շարունակեն իրենց կատաղած վազքը: Մանաւանդ այն երկու ճերմակ և կարմիր ձիերը, որոնք՝ սկիզբէն ի վեր միշտ առաջ կ'երթային: Հանդիսականներուն աչքերը մասնաւորապէս այդ երեք ձիերուն վրայ լարուած կը միան. և ամէն ոք, առհասարակ, իր ուղեղը այդ երեք ձիերուն վրայ կը յոգնեցնէ, թէ ո՛ր անոնցմէ՝ պիտի արժանանայ առաջին մեծ մրցանակին—40 շողշողուն ոսկիներուն….:

—Կարմիր ձին պիտի առնէ:

—Ճերմակներէն պզտիկը պիտի առնէ:

—Չէ՛ մեծը պիտի առնէ, եայլն, եայլն:

Սանձարձակ ձիերը, վեցերորդ շրջանն ալ բրած՝ կայծակի արագութեամբ կուգան կ'անցնին առջեւէն, եօթներորդ (վերջին) շրջանը բոլորելու: Հանդիսականներու վրայ վերջին ծայր անհամբերութիւն և հետաքրքրութիւն մը կը տեսնուի: Ամէն մարդ նստած տեղէն ոտքի կ'ելլէ:

—Կու գան կոր:

—Մօտեցան:

—Եկան:

—Հասան:

Եւ ահա պզտիկ ճերմակ ձին որուն վրայ նարնջագոյն շապիկով տղայ մը հեծած էր, կու գայ կ'անցնի իր միւս բոլոր մրցակից ընկերները ետին ձգելով, ու կարծես ութերորդ շրջան մըն ալ ընելու պատրաստ՝ բաւական յառաջ կ'երթայ նշանատեղիէն, մէկէն չկրնալով զսպել ինքզինքը իր արշաւասոյր վազքին մէջ: Կարմիրը՝ երկրորդ մրցանակը կը շահի. միւս ճերմակը՝ երրորդը:

Պահ մը, բերկրութեան, ծափահարութիւններու, պաւլոններու, աֆէրիմներու ձայնը կը թնդացնէ օդը:

Պզտիկ սաղաւարին երկու կողմերը դրուած խոշոր սև տախտակներուն վրայ, խոշոր գիրերով—թրքերէն և ֆրանսերէն—կը գրուին ձիատէրերուն անունները:

Առաջին մրցանակը շահած է Պէհիա պէյի ձին: Պէհա պէյ՝ տեղւոյս Թուրք երեւելիներէն և ծխախոտի վաճառականներէն Հաճի Հիւսէյին Զատէ Մուստաֆա էֆ.ի 14 տարեկան որդին ըլլալով կը շնորհաւորուի ամէն կողմէ, իր պատուաբեր ձիուն տարած մեծ յաջողութեանը համար: Մանաւանդ որ այս մեծ ձիարշաւին ամենամեծ մրցանակը բարեբախտաբար բնիկ Սամսոնցիի մը վիճակած ըլլալով՝ Սամսոնցիք, ընդհանուր կերպով, կ'ուրախակցինք Պէհա պէյի, որ համակրելի դէմքով սիրուն ու սրամիտ պատանի մըն է արդէն:

Զմոռնանք ըսելու որ Սվազի Համիտիէ հեծելագունդին պետերէն Միհր—Ալի պէյ, որ քանի մը հետեւորդներով յատկապէս Սվազէն եկած էր ձիարշաւին մասնակցելու իր 7—8 ընտիր ձիերովը, երեք մրցումի ալ մասնակցեցաւ, և ո՛չ մէկէն անմասն մնաց, թէև իր բուն նպատակն էր առնել առաջին մրցանակը, առաջին մրցանակի յատուկ՝ ոսկի միտալով կապոյտ ժապաւէնով. ուրիշ շատեր ալ աս ու ան քաղաքներէ եկած էին, և ամէնքն ալ միեւնոյն յոյսով, առեր բերեր էին իրենց է՛ն արագավազ ձիերը:

Ձիարշաւէն դատ, տեղի ունեցան նաեւ ըմբշամարտութիւններ, այլ և այլ անուանի ըմբիշներու կողմէ. և Միհր—Ալի պէյի հետեւորդներէն խիստ ճարպիկ երիտասարդ քիւրտ մը, ձիու վրայ հետաքրքրական անանկ խաղեր բրաւ՝ որ, հանդիսականներու բուռն ծափահարութեանց և բաղձանքին վրայ քանի մը անգամ կրկնեց: Իսկ, ո՛չ նուազ հաճոյք պատճառեց, 7 մէտր բարձրութիւն ունեցող այն երկար ցից սիւնը, որուն ծայրը 5 ոսկի դրուած էր, իբրեւ նուէր ելլելով զայն առնել յաջողողին:

Սիւնին վերի ծայրը երկու մէթրոյի չափ իւղոտած ըլլալով՝ ո՛չ ոք կրցաւ յաջողիլ. թէեւ անդադար փորձեր կ'ըլլային: Միշտ դժուարին ու կիսկատար վերելքներու հետեւանքով, անմիջական արագ ու ծիծաղելի ընդվզումներ կ'ըլլային խե՜ղճ փորձողներուն կողմէ. ասով՝ ի հարկէ, բոլոր դիտողներուն ընդհանուր «քա՛հ քա՛հ»ներուն արժանանալով միայն…:

Ժամը իրիկուան 11 ու կէսին կը վերջանայ ամէն բան, և ամէն մարդ կը վերադառնայ իր տեղը:

Փ. Գ. ՍԻՄՈՆԵԱՆ

ՄԵՐ ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրուի մեր թղթակիցներէն եւ յօդուածագիրներէն որ իրենց ձեռագիրները թուղթին մէկ երեսին վրայ միայն գրեն, տպարանի աշխատութեանց դիւրութեան համար

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԹՐԱՆՍՎԱԱԼ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷԻ ՄԷՋ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԴԱՇՏԷՆ

Բրեթորիայէն լուրեր. — Մէյֆէքինկ. — Սըր Ռըտվէրս Պըլլըրի հեռագիրը. — Անգլիացի գերիները — Քրիւկէր նախագահը — Լորտ Մէթիուէնի նամակը. — Օռանժ:

Բրեթորիայէն կը հեռագրեն յունիս 5 թուականով. — Այսօր, Լորտ Ռոպէրթս, քաղաք մտնելէ առաջ ամրութիւնները աչքէ անցուց: Պօէր իշխանութիւնները, Բրեթորիայէն մեկնելէ առաջ, ազգային պանքայէն 300,000 անգլիական ոսկի առին: Դատական պաշտօնեայ Պ. Սմ:ւց, պաշտօնեաներուն ձեռքէն առաւ բոլոր տրամադրելի ոսկիները և հետ տարաւ: Գրաւուած դրամներուն ամբողջ գումարը կը հասնի երկու-քուկէս միլիոն անգլիական ոսկիի: Ընդհանուր հրամանատար Պոթա զօրավարն ալ հաւանած էր Բրեթորիայի անձնատուութեանը: Ամրոցներէն եօթը թնդանօթ հանուեցան: Անձնապահ կիսաբաժնին սպաները չորեքշաբթի օրը Նախագահին ապարանքը գացին, ուր ընդունուեցան հոլանտացի երէցի մը կողմէ: Այս վերջինը ըսաւ թէ Տիկին Քրիւկէր տակաւին հոն կը բնակի: Քիչ ետքը Տիկին Քրիւկէր սպաներուն դրսւուած սենեակը երեւալով շատ հանդարտութեամբ տեսնուեցաւ անոնց հետ: Նախագահական ապարանքին առջեւ Պօէրներուն յաջորդեցին անգլիացի զինուորներ՝ իբրեւ պահակ: Պօէրներուն երկու խորտընկէցները Անգլիացիներուն ձեռքը ինկած են: Երէկուան ճակատամարտին մէջ Պօէրներուն կորուստը շատ էր, իսկ Անգլիացիներունը՝ թեթեւ: Կարգ մը Պօէրներ անձնատուր կ'ըլլան: Քաղաքը հանդարտ է: Քանի մը վայրաշարժներ ու վակոններ գրաւուեցան: Թրանսվալցիներու զինուորները կը համախմբուին Մաչատօ-Տորբի մէջ՝ Մխտըլպուրկէն անդին:

—Լոնտոնի լրագիրները հեռագիր մը կը հրատարակեն թէ Պօէրները իրենց հետ Ուօթէրվալ տարեր են 1600 անգլիացի գերիները:

—Բլումէր գնդապետը, առանց ճակատամարտի, գրաւեց Ջիրուսթը: Պօէրներու խումբեր ամէն օր զինընկէց կ'ըլլան: Հարաւային կողմի օգնութեան բանակը որուն հրամանատարն է Մահոն գնդապետը, պիտի միանայ Հընթըրի զօրաբաժնին: Զօրավար Պատըն Բօուէլ կը կազմակերպէ Մալմանիի ու Ջիրուսթի վարչութիւնը: Մէֆէքինկ շուտով կը ստանայ իր սովորական վիճակը:

—Անգլիոյ պատերազմական նախարարութիւնը, ուրբաթ օրը, սա հեռագիրը ստացաւ Սըր Ռըտվէրս Պըլլըրէն.

Նեօթու Պուն Ֆառմ, 8 յունիս. —Յունիս 6ին, Թալպոթ Քոբ՝ թեթեւաշարժ հեծեալներու 10րդ կիսաբաժնին հետ՝ Վանուիք-Հիլ հասաւ: Պօէրները ընդդիմացան և բուռն հրացանաձգութիւն մը կատարեցին մեր վրայ: Մեր կորուստն է 4 մեռեալ և 13 վիրաւոր: Յունիս 6ին ու 7ին, չորս թնդանօթներ զետեղեցինք Վանուիքի և երկուք ալ Ինքուէլօի վրայ: Հիլտեարտ զօրավարը՝ այդ թնդանօթներուն օգնութեամբը՝ այսօր յարձակեցաւ Պոթաս-Բասի և Ինքուէլօի միջեւ գտնուած լերան բարձունքներուն վրայ: Հիլտեարտ զօրավարին յատակագիծերը՝ ճարտարութեամբ պատրաստուած՝ փայլուն կերպով գործադրուեցան զինուորներուն կողմէ. ասոնք ամէն դժուարութեանց յաղթելով թշնամիին կողին շուրջը դարձան: Զեմ կարծեր թէ կորուստ ունեցած ըլլանք: Կը յուսամ թէ այն տեսակ դիրք մը գրաւած եմ, ուրկէ պիտի կրնամ անպաշտպանելի ընել Լէյնկս-Նէքի դիրքը:

—Լուրէնսօ-Մարքեզէն հեռագիր մը կ'ըսէ թէ ստոյգ չերեւար որ Պօէրներ Լիտէնպուրկի մէջ կը համախմբուին:

—Տէյլի Էքսբրէսին Լուրէնսօ-Մարքեզի թղթակիցը կ'իմանայ թէ Լորտ Ռոպէրթս յաջողեր է գրաւել անգլիացի գերիներով լեցուն երկու կառախումբեր որոնք դէպ ի Նուաթէլստրոմ կ'ուղեւորէին:

—Բրեթորիայէն կը հեռագրեն Մօռնինկ Բոսթի թէ Անգլիացիները ճիշդ ժամանակին հասան թոյլ չտալու այն կառախումբերը որոնք Լիտէնպուրկ կը փոխադրէին անգլիացի գերիները: Տաւրորդ մէջ գերի սպաները չուզեցին հեռանալ իրենց բանտէն: Պօէր հրամանատարը վար դրին մինչեւ կէս գիշեր և այն ատեն միայն թող տուին երբ խոստացաւ թէ անգլիացի գերիները ուրիշ տեղ փոխադրելու հրամանը ետ պիտի առնուի:

—Տէյլի Էքսբրէսի թղթակիցը տեսակցութիւն մը ունեցեր է Քրիւկէր Նախագահին հետ: Նախագահը թղթակիցը ընդունեցեր է Մաչատօ-Տորբի կայարանը՝ իրեն համար յատկացուած վակոնի մը մէջ: Ներկայ գտնուեր է նաեւ Թրանսվալի արտաքին գործոց նախարար Պ. Ռէյց: Պ. Քրիւկէր յայտարարեր է թղթակցին.

«Պօէրները մինչեւ վերջին ծայրը պիտի պատերազմին. որչափ ատեն որ զէնք բռնելու կարող հինգ հարիւր հոգի ունենանք, անձնատուր պիտի չըլլանք: Տէվէթ հրամանատարին և Շթայն Նախագահին վերջին յաջողութիւնները քաջալերութիւն մը կը ներշնչեն ինծի: Մայրաքաղաքը գրաւուեցաւ, իրաւ է. բայց հիմա այս վակոնին մէջն է Հանրապետութեան մայրաքաղաքը և կառավարութեան կեդրոնը: Թշնամին մեր երկիրը արշաւեց, բայց քաղաքային կառավարութիւնը իր պաշտօնին մէջ ըլլալ չէ թերացած: Այս վակոնը զոր մասնաւորապէս շինել տուի՝ շուտով երթալու համար հոն, ուր իմ ներկայութիւնս անհրաժեշտ է, զիս նորէն Բրեթորիա պիտի տանի: Հետս երկու միլիոն ոսկի չեմ տարած: Հոս իմ ձեռքս գտնուած բոլոր դրամները նուիրուած են պետութեան պէտքերուն. բայց պէտք չունիմ ձեզի ըսելու մեր գանձին պահուած տեղը. թող Լորտ Ռոպէրթս գտնէ, եթէ կրնայ:»

Պ. Քրիւկէր, հարցման մը պատասխանելով, յայտարարեր է.—«Ո և է մտադրութիւն չունիմ հոլանտական մարտանաւ մը և կամ ուրիշ տեղ մը ապաստանելու. երկրէս պիտի չհեռանամ:»

Անգլիական թղթակիցը ըսեր է Քրիւկէր Նախագահին թէ Անգլիոյ մէջ զարմացում պատճառած է Տիկին Քրիւկէրին Բրեթորիա մնացած ըլլալու լուրը: Նախագահը պատասխաներ է.—«Ինչու՞ կը զարմանան. տիկին Քրիւկէր Բրեթորիա մնալով ապահով վիճակի մէջ կը գտնուի. թէեւ անկարելի է որ իրարու հետ հաղորդակցինք, սակայն կինս հանդարտութեամբ և արիութեամբ վերադարձիս պիտի սպասէ: Հոս գտնուելուս պատճառը այն է թէ նոր լուրերու կը սպասեմ: Մեր չորս կողմը հաւատարիմ Պօէրներ կան. մեր ապահովութիւնը բացարձակ է»:

Արտաքին գործոց նախարար Պ. Ռէյց ալ խօսք առնելով ըսեր է.—«Կրնաք վստահ ըլլալ թէ պատերազմը վերջացած չէ. անկանոն պատերազմը ընդարձակ սահմանի մը վրայ առաջ կը տարուի. որոշած ենք մինչեւ վերջը կռուիլ: Հաւանօրէն Լիտէնպուրկ երթանք, ուր պիտի կրնանք քանի մը ամիսներ դիմադրել մեր թշնամիին:»

Պ. Քրիւկէր ալ յարեր է.—«Այո՛, հիմա է որ ճշմարիտ պատերազմը կը սկսի: Հիմա բանախօսութիւններու ատենը չէ. մինչեւ վերջը մաքառելէ զատ ուրիշ բան մը չենք կրնար ընել:»

—Լորտ Մէթիուէն հետեւեալ նամակը ուղղած է ֆրանսացի սը Վիլլպուա Մարէօյլ գնդապետին այրիին.

«Զեզ կը ղրկեմ լուսանկարը այն մարմարէ յիշատակարանին զոր Պօշֆի գերեզմանատան մէջ կանգնեցնել տուի ձեր հօրը համար: Կը յուսամ թէ անոր մատանին գտած ըլլամ. եթէ գտածս բուն իսկ այդ մատանին է, պիտի ղրկեմ ձեզի: Չէի կրնար ձեր հօրը մարմինը թաղել հասարակական կաթոլիք գերեզմանատան մը մէջ, ինչպէս վստահ եմ թէ կը բաղձայիք. բայց թաղման արարողութիւնները կատարուեցան Պրէտա կոմսին կողմէ, և զինուորական պատիւներ ընծայուեցան: Ամէնուս ալ ցաւ պատճառած է այդ կատարելագործեալ և քաջարի զինուորականին մահը, բայց նախանձելի մահ մը մեռաւ. մեռնիլ քան թէ անձնատուր ըլլալ: Ընդունեցէք իմ և բոլոր ընկերներուս համակրութիւնները:»

—Քէյփթաունէն կը հեռագրեն յունիս 8 թուականով.—Պէլլի Բիննի զօրավարը կը ծանուցանէ Պլէմֆոնթէյնէն թէ երկու հազարի չափ Պօէրներ հեռագրաթելը կտրեր են Ռոտավալի մէջ: Այդ Պօէրները՝ դաշտային վեց թնդանօթներ ունէին իրենց հետ: Պէլլի Բիննի օգնութեան համար բազմաթիւ զօրախումբ մը ղրկեր է Քրոնշթատ: Հեռագրական հաղորդակցութեանց ընդմիջումը առժամեայ է:

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Լոնտոն, 11 յունիս.—Կանդվէյայէն կը հեռագրեն Ռիւթէրի.—Սըր Ռըտվէրս Պըլլըրի զինուորները դէպի հիւսիս կը յառաջանան, բանակելով երկու Հանրապետութեանց սահմանագլուխին վրայ:

Պաշտօնական.—Ռուտավալի մօտ կատարուած ճակատամարտին ատեն, յունիս 7ին, Տէրպիշայրի զօրագունդին 4րդ վաշտը ունեցաւ 17 մեռեալ և 76 վիրաւոր: Միւս զինուորները գերի ինկան:

—Ամէն կողմէ Պօէրներ երեւան կ'ելլեն, կը նեղեն անգլիական զինուորները և կը խանգարեն անոնց գործողութիւնները:

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

Զեռնհաս անձի մը կարծիքը —Բէքինի դեսպանները. — Ընդհանուր համամտութիւնը —Ճակատամարտներ —Թագուի նաւահանգիստը. — Միսիոնարները — Երկաթուղիները. — Ամերիկեան միսիոնարները —Նիշ Զօրավարը —Մ. Նահանգները. — Գերմանիա:

Մաթէնի Լոնտոնի թղթակիցը երկրորդ տեսակցութիւն մը ունեցած է Չինաստանէն նոր վերադարձած իրազեկ այն պաշտօնէին հետ որուն առաջին տեսակցութիւնը երէկ հրատարակեցինք: Այդ պաշտօնեան խօսելով Բէքինի գտնուող Եւրոպացիներուն և դեսպանական մարմնոյն ընթացքին վրայ, ըսեր է.

«Չինու արդի տագնապին մէջ բան մը կայ որ գոնէ ապահովիչ է. սակայն դեսպանական ու հիւպատոսական մարմնոյ զանազան անդամներուն մէջ տիրող բարեկամական սերտ յարաբերութիւնն է: Իմ ասպարէզիս մէջ բաւական պաշտօններ վարեցի, բայց բնաւ չտեսայ այսչափ կատարեալ համաձայնութիւն, որչափ կայ օտար տէրութեանց Բէքինի դեսպաններուն միջեւ: Անոնք իսկ որոնց կառավարութեանց շահերը իրարու կը հակառակին, ամէնէն շատ համաձայնողներն են. անձնական թշնամութիւն, անհատական հակառակութիւն, արժանապատուութեան վիրաւորումներ և այլն չկան: Մի՛ կարծէք թէ Բէքինի դեսպանները այնչափ հաշտարար ու խաղաղասէր անձեր են որ երկաթուղիի մենաշնորհ մը կամ առեւտրական առաւելութիւն մը ձեռք բերելու համար իրարու օգնեն. չեմ ուզեր նաեւ ըսել թէ իրարու ազդեցութիւնը չէզոքացնելու չեն աշխատիր, եթէ այդպէս ընեն իրենց կառավարութեանց հանդէպ վստահութեան զեղծում գործած պիտի ըլլան: Իմ ըսել ուզածս այն է թէ չկայ աշխարհիս վրայ քաղաք մը, ուր օտար տէրութեանց դեսպանները այնչափ համամտութեամբ գործեն որքան Բէքինի մէջ, այսինքն թէ քաղաքակրթութեան համերաշխութիւնը ունենան բարբարոսութեան հանդէպ: Երբ մեքենայութեանց ու հակառակութեանց վրայ կը խօսուի, ատոնք ոչ թէ Բէքինի այլ, եւրոպական դահլիճներու մէջ կը պատրաստուին:

«Այդ համերաշխութիւնը ինչպէս չի կրնար տեղի ունենալ դիւանագէտներուն միջեւ, երբ պարզ անհատներ ունին: Օրինակի համար միշտ լսած եմ թէ միսիոնարներուն միջեւ հակառակութիւն մը կայ, կարելի է որ Ափրիկէի մէջ այդ տեսակ բան մը ըլլայ, բայց Չինու մէջ՝ երբէք: Միսիոնարները կ'ըմբռնեն թէ կրօնքէ մը աւելի քաղաքակրթութեան ներկայացուցիչներն են հոն. կարելի է աւելի կ'աշխատին մարդկային ճակներ ազատել վայրենութենէ, քան թէ զանոնք կրօնափոխ ընել՝ այս կամ այն դաւանութեան նախամեծարութիւն տալով: Միսիոնարները իրարու ազդեցութեան շրջանակին մէջ ոտնձգութիւն չեն ըներ. բնաւ իրարու հետ կռուելու չեն աշխատիր. կաթոլիկները երբ իմանան թէ այս ինչ գիւղը անկլիքան բողոքական եղած է, կը հեռանան անկէ, աւելի հեռուն երթալու համար. նոյնը կ'ընեն նաեւ բողոքական միսիոնարները: Չինու մէջ եւրոպացի ամէն անհատ՝ վաճառական, արհեստաւոր ևլն., ներդաշնակութեամբ կ'ապրի: Կրնամ հարիւրաւոր օրինակներ տալ ձեզի: Օրինակի համար Շանկայ քաղաքը: Անգլիացիներ, Գերմանացիներ ու Ֆրանսացիներ քովէ քով կ'ապրին, կարգով թաղապետական ժողովներուն կ'անդամակցին և ամէն բարիք կ'ընեն: Շանկայի մէջ կան անգլիերէն, գերմաներէն ու ֆրանսերէն մէյ մէկ լրագիր. ասոնք տեղւոյն եւրոպական գաղթականներուն պէս իրարու հետ բնաւ չեն վիճաբանիր, պարագայ մը որ աշխարհի և ոչ մէկ մասին մէջ կը գտնուի: Իմ կարծիքս այն է թէ եւրոպական տէրութիւնները եթէ Բէքինի իրենց ներկայացուցիչներուն լիազօր իշխանութիւն տան, երեք ամիսէն Չինու կացութիւնը կատարելապէս պիտի հանդարտի:»

—Թայմզ շաբաթ օրուան իր թիւին մէջ հետեւեալ հեռագիրները հրատարակած է.

Բէքին, 8 յունիս.—Հոս առնուած մանրամասնութիւններու նայելով, անգլիացի երկու միսիոնարները՝ Պ. Պ. Նորման ու Ռոպինսըն՝ որոնք սպաննուեցան՝ վայրագ չարչարանքներու ենթարկուեր են: Բնաւ տարակոյս չի վերցներ թէ Չինու կառավարութիւնը մեղսակից է այդ ոճիրներուն: Սկիզբէն ի վեր անոր ընթացքը նշանակալից էր, այսինքն կատարեալ հաւանութիւն մը՝ օտարներու դէմ եղած բոլոր շարժումներուն, որոնք հիմակուան ոճիրներուն յանգեցան: Օրինակի համար Չինու կառավարութիւնը իբրեւ գոմիսէր Բաօ-Թինկ-Ֆուի՝ Պօքսըրներու կեդրոնը՝ ղրկեց Քասս-Շուկիա անուն անձ մը որ գլխաւորաբար ծանօթ է օտարներուն դէմ իր ատելութեամբը և Պօքսըրներուն նկատմամբ ունեցած համակրութեամբը՝ երբ երկաթուղիներու և հանքերու դիւանին տնօրէն էր:

Թիեն-Ցին, 7 յունիս.—Պաշտօնական աղբիւրէ կը ծանուցուի թէ առջի գիշերը չորս հազար Պօքսըրներ պաշարած էին Նիշ զօրավարին զինուորներէն հազար հինգ հարիւր հոգի՝ Վանկ-Ջունի և Լօ-Ֆայի միջեւ: Վերջին լուրերու նայելով ճակատամարտը մինչեւ այս ատեն կը շարունակէր: Չինացի պաշտօնեաներ կ'ըսեն թէ Պօքսըրներէն հինգ հարիւր հոգի սպաննուած են: Նիշ զօրավարին հեծելազօրքերէն երեսուն հոգի, սակէ երեք մղոն հեռու՝ Թաքուի ճամբուն վրայ Պօքսըրներու խումբի մը հանդիպելով քսանըմէկ հոգի սպաններ են: Երեք օրէ ի վեր Բաօ-Թինկ-Ֆուէն լուր չկայ: Կացութիւնը հոն շատ տագնապալից է օտարականներուն համար: Քիչ ետքը առնուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ կացութիւնը շատ դժուար է հասկնալ և լուրերը հակասական են: Չինական զինուորները այնչափ եռանդ ցոյց չեն տար՝ ապստամբութիւնը զսպելու համար: Պօքսըրներուն շատերը նիզակներով և երկրագործական գործիքներով զինուած են: Այսօր մինչեւ իրիկուն Նիշ զօրավարին զինուորները կը շարունակէին ճակատամարտը: Պօքսըրներէն քանի հոգի մեռեր են: Չինական զինուորներն ալ ունեցեր են երկու մեռեալ և տասնըմէկ վիրաւոր: Անձրեւները սկսած ըլլալով, կը յուսացուի թէ ագարակապանները որոնք Պօքսըրներուն միացած են, իրենց տեղերը դառնան:

Տոնկյու, 8 յունիս.—Պօքսըրներուն զոհ դարձող բազմաթիւ անձերու վրայ աւելցնելու է նաեւ անունները երեք Ֆրանսացիներու որոնց մէկը՝ կին: Ասոնք սպաննուած են մոլեռանդներու խումբի մը կողմէ:

Թաքու.—Այսօր Թաքուի նաւահանգիստին մէջ կը գտնուին եւրոպական 26 մարտանաւեր: Մինչեւ հիմայ այդչափ եւրոպական մարտանաւեր չէին տեսնուած չինական ջուրերուն մէջ: Նաւային այս ցոյցը մինչեւ մէկ աստիճան ազդեցութիւն մը գործած ըլլալ կ'երեւայ՝ չինական պաշտօնեաներուն վրայ: Վերջին անգամ ժամանեցին ֆրանսական Տ'Անթրըքասթօ ու Ժան Պառ և ռուսական Ռօսիա մարտանաւերը: Ամէնէն աւելի Ռուսիա մարտանաւ ունի՝ այսինքն 26էն 9ը: Ցամաք ելած զինուորներուն մէջ ալ ամէնէն աւելի Անգլիացիներն են, վասն զի ինը հարիւր հոգիի կը հասնին:

Թիեն-Ցին, 8 յունիս.— Բաօ-Թինկ-Ֆուէն առնուած վերջին լուրերու նայելով կացութիւնը շատ վրդովիչ է: Պօքսըրները բոլորովին պաշարած են միսիոնարները իրենց շէնքերուն մէջ: Տեղական զինուորներուն թիւը անբաւական է զանոնք պաշտպանելու, բայց բարեբաղդաբար Պօքսըրները տակաւին յարձակում չեն կատարեր:

Տոնկյու.— Լու-Հանի և Բէքին-Թիեն-Ջինի երկաթուղիներուն կրած վնասները տասը միլիոն Փր. կը հաշուուի: Վերջին լուրերու նայելով Լու-Հանի երկաթուղին՝ Բաօ-Թինկ-Ֆուի ճիւղին վրայ 50 մղոն տեղ վնասուած է: Հինգ կամ վեց կայարաններ քանդուած են որոնց մէկ քանիին մէջ մեծաքանակ իրեղէններ մթերուած էին:

—Ամերիկացի Միսիոնարները, հեռագիր մը ուղղելով Մ. Նահանգաց Նախագահին, անոր պաշտպանութիւնը խնդրեցին և յայտարարեցին թէ Բաօ-Թինկ-Ֆուի միսիոնարները ծանր վտանգի մէջ են, թէ Թունկ-Չէուի միսիոնարական հաստատութիւնը թողուլ հարկ դատուած է. թէ մատուռները ամէն կողմ այրուած են եւ թէ հարիւրաւոր բնիկ քրիստոնեաներ սպաննուած են:

—Նիշ զօրավարին համար ծանուցուեցաւ թէ Թիէն-Ջինի երկաթուղիին երկայնքը կրակ ընել տուած է Պօքսըրներուն վրայ, բայց զօրավարը իր այդ ընթացքին համար պարսաւանք ստացաւ և միանգամայն հրամայուեցաւ անոր որ իր զինուորները Լու-Թայի բանակետը տանի: Չինու արտաքին գործոց Ցօնկլիուրդը բնականաբար կը հերքէ այս պարագան, սակայն անոր հերքումները այն դժբաղդութիւնը ունին որ բնաւ հաւատալի չեն: Եթէ լուրը ստոյգ է, շատ ծանրակշիռ կրնայ նկատուիլ:

Նիւ Եորք, 8 յունիս.— Ամերիկացի ծովակալ Քէմփ այսօր կը հեռագրէ Թաքուէն.— «Երէկ ճակատամարտ մը կատարուեցաւ Թիէն-Ջինի մօտ՝ չինական զինուորներու և Պօքսըրներու միջեւ: Կը սպասուի որ վաղը բազմաթիւ Պօքսըրներ Թիէն-Ջին հասնին:» Բէքինի ամերիկեան դեսպանն ալ ըսելէ յետոյ թէ կացութիւնը բնաւ բարւոքած չէ, նոր հրահանգներ կ'ուզէ իր կառավարութենէն: Մ. Նահանգաց նախագահը կը վարանի: Դահլիճը, որ այսօր գումարուեցաւ, որոշեց շարունակել ամերիկեան շահերու պաշտպանութիւնը Չինու մէջ: Կ'երեւայ թէ Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը վերջնական որոշում մը տալէ առաջ կ'ուզէ ժամանակ մըն ալ սպասել: Պ. Մաք Քինլի աւելի Փիլիփփինեանց խնդրովը կը զբաղի, վասն զի չինական խնդիրը իրեն համար երկրորդական կարեւորութիւն մը ունի:

Պերլին, 8 յունիս.—Գերմանիա համոզուած կ'երեւայ թէ Չինու պղտոր ջուրերուն մէջ որսալը օգտակար արդիւնք մը պիտի չունենայ իրեն համար, որով կը փափաքի որ խաղաղութեամբ և շուտով կարգադրուի արդի տագնապը: Պէռլինի թերթերն ալ այդ միտքով կը խօսին:

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Չինական գործերուն վրայ երէկ իրիկուն սա հեռագիրները հաղորդուեցան.

Թիեն-Ցին, 11 յունիս.— Բէքինի մէջ կացութիւնը միշտ վտանգ կը սպառնայ: Պօքսըրներուն շարժումը Շան-Սին նահանգին մէջ կը տարածուի: Նիշ զօրավարը հրաման ստացաւ պաշտպանել երկաթուղին և ցրուել Պօքսըրները, եթէ կարելի ըլլայ, առանց բռնի ույժի դիմելու:

—Թիէն-Ջինի և Բէքինի միջեւ հեռագրական հաղորդակցութիւնները խզուած են:

Բէքին.—Օտարականներուն դէմ ծայրայեղութիւնները կը շարունակուին: Երէկ Պէլճիքայի դեսպանատան քարտուղարը փողոցին մէջ յարձակում կրեց և ծեծ կերաւ: Ապստամբները այրեցին Իվանթովի միսիոնարութեան տունը: Բնիկ քրիստոնեաներ՝ 40է աւելի՝ սպաննուեցան: Միջազգային զինուորներ հասան Բէքին: Կայսրը ու մայր կայսրուհին վերադարձան, ինչ որ լաւ նշան մը կը համարուի:

Լոնտոն.— Ռուս կառավարութիւնը, միւս կառավարութեանց հետ համախորհուրդ, հրաման ղրկեց Բորթ-Արթուր, որպէս զի վեց հազար զինուորներ պատրաստ ըլլան Թիէն-Ջին ղրկուելու համար:

—Լրագիրները Թիէն-Ջինէն հեռագիր մը կը հրատարակեն ծանուցանող թէ չորս հազար ռուս զինուորներ Բէյ-Թայ-Հոյի մօտ ցամաք ելած են և Բէքինի վրայ կը քալեն:

Բարիզ.— Անգլիացի ու ֆրանսացի քանի միսիոնարներ սպաննուեցան: Կացութիւնը վրդովիչ է: Երկու հազար զինուոր ու ոչ-զինուորական հիւպատոսարանները կը պաշտպանեն: Անգլիացի ու ռուսացի նաւաղներ Թիէն-Ջինէն ճամբայ կ'ելլեն դէպ ի Բէքին:

—Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովին մէ արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքասէ հարցման մը պատասխանելով, ըսաւ թէ բոլոր տէրութիւնները պատրաստ են գործելու և անոնց միջեւ կատարեալ համաձայնութիւն կը տիրէ:

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ընդհանուր սպայակոյտի պետ Տըլան զօրավարը կը շարունակէ պաշտօնը, վասն զի հրաժարականը չէ ընդունուած:

ՌՈՒՍԵՐԸ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԱՍԻՈՅ ՄԷՋ.—Բեդերսպուրկի լրագիրները կ'ըսեն թէ Նամանկանի և Քոքանտի միջեւ (Ֆէրկանայի մէջ) առաջադրուած երկաթուղիին շինութիւնը մեծապէս պիտի նպաստէ այդ երկրին տնտեսական զարգացմանը, որ այնչափ բնական հարստութիւններ ունի. Նամանկանի մէջ բամպակի ճարտարագործութիւնը արդէն բաւական յառաջացած է, այգեգործութիւնն ալ կարեւոր դեր մը կը խաղայ. բայց հանքային հարստութիւնները՝ Զանաքի, Քասան-Սաեայի և Նարինի ոսկիի ու արծաթի հանքերը՝ դեռ կատարելապէս չեն շահագործուիր. Եղածն ալ շատ նախնական միջոցներով կ'ըլլայ. Նամանկանը կեդրոնական Ասիոյ երկաթուղիի գիծին միացնելով, հաղորդակցութիւնները աւելի ապահով պիտի ըլլան, վասն զի դարնան գետերու յորդելով յաճախ կ'ընդհատուին:

ՏԻԿԻՆ ԿԼԱՏՍԹԸՆԻ առողջական վիճակը հետզհետէ կը բարւոքի: Բժիշկները ամէն վտանգ անհետացած կը նկատեն. հետեւաբար օրական տեղեկագիր չեն հրատարակեր:

ԿԱԼԼԷՍԻ իշխանին Բարիզի Ցուցահանդէսն այցելելու թուականը տակաւին վերջնապէս որոշուած չէ:

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Մալաթիոյ գաւառին կառավարիչ անուանուեցաւ Պոլու գաւառին կառավարիչ Մէհմէտ էֆ. որուն յաջորդեց Սիւլէյմանիէ գաւառին նախորդ կառավարիչ Ապտուլլահ փաշա:

—Միւթէմմիզի աստիճան տրուեցաւ Իզմիտի գաւառին թղթակցութեանց սուչ Սամի էֆ.ի: Սանիէի աստիճան Պոլսոյ ապահովութեան Անատոլի տարան Հասան Րիզա էֆ.ի և հաշուա կալ Ալի Րիզա էֆ.ի: Րապիայի աստիճան հայ-հռոմէական հասարակութեան տափան Պօղոսեան Արթին էֆ.ի:

—Բերայի նախնական դատարանի ընդհանուր դատախազ անուանուեցաւ վճռաբեկ ատեանի ընդհանուր դատախազի օգնականներէն Թաղէոս էֆ., որուն յաջորդեց վերաքննիչ ատեանին ընդհանուր դատախազի օգնականներէն Իհսան պէյ: Ասոր ալ յաջորդեց Աֆիոն Գարահիսարի նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ Ալի Հայտար պէյ:

—Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Ատանայի պարսկական հիւպատոս Ճէվատ պէյի և Իտալիոյ Անսալտօ նաւագործարանին առաջին ճարտարագէտ Պ. Բէնտրինիի: Երկրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Եգիպտոսի պարսկական ընդհանուր հիւպատոս Միրզա Իսհաք խա և Անսալտօ նաւագործարանին հիմնադ ծերակուտական Պ. Պոմպրինիի: Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Ջորրենի վաճառականներէն աւստրիական հպատակ Աստուրեան Կարապետ էֆ.ի:

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱ.—Բրեթորիոյ գրաւման առթիւ Վեհ. Սուլթանը շնորհաւորական հեռագիր մը ուղղեց Անգլիոյ թագուհիին որ հեռագրով շնորհակալութիւն յայտնեց:

ԲԱՐԵՆՈՐՈԳՈՒՄ.—Կայս. Իրատէ հրամայած ըլլալով Տիւրքերու բնակած տեղը՝ կառավարութեան շէնքերուն և երկրին բարգաւաճմանը ծառայող օգտակար բարենորոգումներ ի գործ դնել, պաշտօ յանձնուեցաւ Պիթլիսի նախորդ կուսակալ Մէճիտ պէյի՝ որոշուած բարենորոգումները գործադրելու համար:

ՀԻՃԱԶԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻՆ բարձր յանձնաժողովը երէկ գումարուեցաւ կայսերական պալատան մէջ: Այդ գիծին շինութեան համար նպաստ տալ ուզողներուն վերաբերեալ հրահանգ մը պատրաստուեցաւ Վեհ. Սուլթանին մատուցուելով ն. վեհ. կայսերական հաւանութեանը արժանացաւ: Կարգ մը անձեր հիմակուընէ նպաստ ղրկած ըլլալով, յանձնաժողովը անոնց անունը արձանագրեց և որոշ հրատարակել:

—Պէյրութի կուսակալը ծանուցած թէ նահանգին բոլոր ժողովուրդը պատրաստ է հանգանակութեամբ մը նպաստել Հիճազի երկաթուղիին շինութեան ծախքին: Տէյր-Զաղանի կառավարիչ նոյն միտքով տեղեկագիր մը ղրկած է Դրան:

—Հիճազի երկաթուղիին համար հանգանակուած 1,300,000 200,000ը՝ Սէլանիկի նահանգին ուական անտառներէն պիտի իսկ միւսները ուրիշ նահանգներէ:

—Սպայակոյտէն եօթը պիտի աջակցին հանրօգուտ Նախարարութեան երկրաչափներուն:

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ. —Հելլենական դեսպան Մավրոկորդատօ իշխանը, ուրբաթ օրը, Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւը ունեցած պահուն, Եորկիոս թագաւորին անունով շնորհակալութիւն մատոյց՝ Օլկա թագուհիին նշանմամբ եղած կայս. մեծարանաց համար։

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպան Պ. Զինովիէվ որուն համար ծանուցինք թէ մայրաքաղաքս պիտի դառնայ, անցեալ ուրբաթ Բէդերսպուրկէն ճամբայ ելեր է դէպ ի Մոսկուա։ Պ. Զինովիէվ Ռուսիոյ մայրաքաղաքէն մեկնելէն առաջ պատիւ ունեցեր է Զարին ներկայանալու։ Պ. Զինովիէվ քանի մը օր Մոսկուա պիտի մնայ։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ԴԵՍՊԱՆԸ. —Ռումանիոյ թագաւորը և Պուլկարիոյ իշխանը ցաւակցական հեռագիրներ ուղղեցին Գերմանիոյ դեսպան Պառոն Մարշալի՝ որդւոյն մահուան առթիւ։

ՄԱՔՍԱՅԻՆ ՆՈՐ ՍԱԿԱՑՈՅՑԵՐԸ. —Պէլկրատէն կը գրեն ուրբաթ օրուան թուականով.— Սերպ կառավարութիւնը նկատելով որ Թուրքիոյ մէջ սերպիական ապրանքները մաքսային ընդհանուր սակացոյցի կ'ենթարկուին, յունիս 1)14էն սկսեալ միեւնոյնը պիտի ընէ Սերպիա տարուած օսմ. ապրանքներուն համար։ Սերպ կառավարութիւնը կը յուսայ թէ առեւտրական նոր պայմանագրութիւն մը պիտի կնքուի նպաստաւոր հիմերու վրայ։

ԱՏԱՔՍԱՐԻ ԱՆՏԱՌՆԵՐԸ. — Այս շաբթու Բարիզէն ճարտարագէտներ պիտի գան և Ատաքսար երթալով տեղւոյն անտառներուն շահագործման նախնական աշխատութիւններուն պիտի ձեռնարկեն։ Ինչպէս ծանուցուեցաւ այդ շահագործումը մասնաւոր պայմանագրութեամբ յանձնուած է տը Պաէօյլ կոմսին։ Մօնիդէօռ կ'իմանայ թէ հանրօգուտ ուրիշ մեծ ձեռնարկութիւն մը սրուն կը հետամտի տը Պաէօյլ կոմսը, նպաստաւոր ելքի մը յանգելու վրայ է։

ԺԱՆՏԱԽՏ. — Իզմիրէն սա հեռագիրը հաղորդուած է առողջապահական վարչութեան.— Շաբաթ առտու, Մուրզի տաքութիւնն էր 37 և իրիկուան 36.50։ Ընդհանուր վիճակը գոհացուցիչ է։ Հիւսէյնի տաքութիւնը՝ առտուն 36 50 և իրիկուան՝ 37.3։ Երկրորդ անգամ ներարկում չեղաւ։ Ընդհանուր վիճակը խիստ լաւ է։ Երկրորդ հիւանդին ուսեցքին արեանը մէջ ժանտախտի միքրոպը տեսնուած է։ Կիրակի իրիկուն Մուրզի վիճակը գոհացուցիչ էր. տաքութիւնը առտուն 36.5 էր և իրիկուն 37.2։ Հիւսէյնի վիճակը շատ լաւ է։ Տաքութիւնը առտուն 36.5 և իրիկուն 37։

—Մուրզի բնակած տունը գտնուողները որոնք հեռու տեղ մը տարուած էին՝ արտաքին յարաբերութիւններէ զրկուելով, տասներկու օրէ ի վեր ոեւէ կասկածելի ու պարզ հիւանդութեան ախտանիշ ցոյց տուած չըլլալով, այդ արգելքը վերցուեցաւ՝ որոշմամբ կուսակալին նախագահութեամբ կազմուած յանձնաժողովին։

—Իզմիրի այն շէնքերը ուր բազմաթիւ հրեայ ընտանիքներ կը բնակին, ապանխտուած են զանազան դեղերով։ Համախռնում տեղի չունենալու համար այդ ընտանիքներէն շատերը քաղաքէն դուրս տեղեր փոխադրուած են։

—Իզմիրի առողջապահական յանձնաժողովը հրահանգ տուաւ ձեռնհաս պաշտօնեաներուն կարելի եղածին չափ շուտով բնաջինջ ընել մուկերը և այրել անոնց դիակները։

—Կիպրոսի մէջ տասը օրուան քառանթինա հաստատուեցաւ Եգիպտոսի ժամանումներուն համար։

—Բոր Սայիտի մէջ երկուշաբթի օրը ժանտախտէ երկու դէպքեր պատահեցան։

ՍՈՖԻԱՅԻ պարսկական նոր ընդհանուր հիւպատոս Մուհթազամ էս-Սալթանէ Խան՝ իր պաշտօնատեղին հասաւ՝ քարտուղար Միրզա Ալի Մէհմէտ խանի և ուրիշ երեք քարտուղարներու հետ։

ԻԶՄԻՐԻ Թաղապետական Խորհուրդը որոշեց երկու զրուշի տուրք մը առնել՝ քարիւղի իւրաքանչիւր սնտուկէն։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ —Կ. Պոլսոյ և արուարձաններուն մէջ մայիս 22էն 29 պատահած մահերու թիւն է 192, որոնց մէկը՝ հարսանիթէ, 4ը՝ թիֆոյէ, 15ը՝ շնչողական գործարաններու հիւանդութիւններէ և միւսները զանազան ախտերէ։

ՈՂՈՂՈՒՄՆԵՐ. —Պուլկարիոյ զանազան տեղերը ողողումներ պատահած են։

ՑՈՐԵՆԻ ԳԻՆԸ շատ հաստատուն կը բռնուի եւրոպական հրապարակներուն վրայ։

ԲԱՄՊԱԿԻ այս տարուան բերքը՝ անցեալ տարիէն աւելի պիտի ըլլայ։ Եւրոպական հրապարակներու վրայ գիները կ'իյնան։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ. — Մարաշէն երէկուան թուականով կը հեռագրեն թէ շաբաթ օրը Ելպիստանի մէջ երկրաշարժի սաստիկ ցնցումներ զգացուեր են՝ որոտումներով, բայց բարեբաղդաբար վտանգաւոր հետեւանք մը չեն ունեցած։

ՏԱՍԱՆՈՐԴԻ ՏՈՒՐՔԸ. —Ասկէ առաջ ծանուցուեցաւ թէ տասանորդի վարձակալները եթէ մինչեւ 1314 տարուան վերջը իրենց ունեցած պարտքը մինչեւ 1315ի վերջը ամբողջութեամբ կամ մասամբ հատուցանեն, յապաղած օրերուն համար տոկոսէ զերծ պիտի մնան։ Ելմտական նախարարութիւնը, կայս. Իրատէ մը համաձայն, ծանոյց ամէն կողմ թէ մինչեւ 1316 տարուան հոկտեմբերի վերջը ուշացող վճարումը ըլլայ, բանած տոկոսը ամբողջութեամբ պիտի զանձուի. իսկ նոյեմբերէն մինչեւ 1317 ապրիլի վերջը ըլլալիք վճարումներուն համար ալ տոկոսին կէսը պիտի առնուի։

ԻՍՔԷՆՏԵՐՈՒՆԻ ճահիճները մաքրելու ծախքին համար որոշուած էր քաղաք մտնող բեռնաքարշ անասուններու իւրաքանչիւրէն 40ական փարա առնել, որով տարեկան 181,000 ղ. ր. կը գոյանայ բայց նկատելով որ այդ գումարը բաւական չէ ըլլալիք ծախքերուն, որոշուեցաւ քաղաքէն դուրս ելած այդ տեսակ անասուններէն ալ 40ական փարա առնել և շինութիւնները աւարտելէն ետքը այդ տուրքերը դադրեցնել։

ԹՈՔԱՏԻ ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐԸ. — Իգտամ կ'իմանայ թէ Մալէքի Խորհուրդին առաջին քարտուղարի օգնական Խալիտ պէյ, և Ներքին գործոց նախարարութեան փաստաբան Միւմթազ պէյ կայս. Իրատէի մը համաձայն, Թոքատ պիտի երթան՝ քանի մը պաշտօնեաներու նկատմամբ եղած բողոքներու մասին տեղւոյն վրայ քննութիւն կատարելու համար։ Խալիտ պէյ ու Միւմթազ պէյ ճամբու ծախքը ստանալով ճամբայ պիտի ելլեն։

ԱՅՏԸՆԻ նահանգին մէջ եղած 46 գիւղախումբերէն զատ նորէն 66 գիւղախումբեր պիտի կազմուին։ Պէհրամայի Բիլիսէ գիւղախումբին համար որ ցարդ ոստիկան-զինուորի յիսնապետի մը հսկողութեան տակ կը գտնուէր, միւտիր մը պիտի կարգուի։

ԲԱՐԱՓՆԵՐԸ. —Պոլսոյ կողմի քարափներուն երկրորդ մասին առժամեայ ընդունելութեան գործողութիւնը երէկ կատարուեցաւ յանձնաժողովի մը կողմէ զոր կը կազմէին հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան պաշտօնեաներէն Հայտար պէյ, Եուսուֆ Րաղըպ պէյ, Սէրվիչէն էֆ. Արսլանեան Գէորգ էֆ. և ուրիշներ։ Ներկայ էին նաև ծովային նախարարութենէն ներկայացուցիչ մը և քարափի Ընկերութեան տնօրէնը, ճարտարագէտը Լայլի, քննութիւնը որ ժամ մը տեւեց կատարեցին Րաղըպ պէյ և Ասլանեան Գէորգ էֆ.։ Գործողութիւնը աւարտելէ ետքը Ընկերութեան ներկայացուցիչները օղսպակներով պատուասիրեցին յանձնաժողովին անդամները։

ԹՆԴԱՆՕԹԱՐԱՆԻ վերատեսչութիւնը որոշեց որ օսմ. բերդերուն հին թնդանօթներուն տեղ նորեր դրուին և թնդանօթաձիգ զինուորներու մարզանքին լաւ ուշադրութիւն ըլլայ։

ԱԹԷՆՔԷՆ առնուած պաշտօնական լուրերը նայելով, արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիք փաշա յայտարարեր է հելլենական դեսպանին թէ մաքսային նոր սակացոյցերը վերցնել անկարելի է։ Ասոր վրայ հելլէն կառավարութիւնը խնդիրը պաշտօնապէս ծանուցեր է Յունաստանի վաճառականներուն։ Աթէնքի մէջ կը յուսան թէ Թուրքիոյ և Յունաստանի միջեւ մաքսային սակացոյցի խնդիրը պիտի կարգադրուի։

ՄԱՔՍԱՅԻՆ վերատեսչութիւնը, տուզլի մաքսատան մէկ հարցումին պատասխանելով, ծանոյց թէ նոր սակացոյցին մէջ չյիշատակուած ապրանքներէն պէտք է ըստ արժէքին հարիւրին ութ մաքս առնել։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱՅԻ միջեւ վերանորոգուելիք առեւտրական դաշնադրութեան յանձնաժողովը այսօր ալ գումարուելով պիտի զբաղի առկախ մնացած կէտի մը կարգադրութեամբը։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ միջեւ կնքուելիք ծովային առեւտրական պայմանադրութեան ծրագրին վրայ Բ. Դուռը սա երկու յօդուածները աւելցուցած է.

Ա.—Սպունգ որսորդ Հելլէնները տարւոյն որոշ մէկ եղանակին մէջ միայն պիտի արտօնուին սպունգ որսալու օսմ. ծովեզերքներուն վրայ։

Բ.—Հելլէն դրօշ կրող նաւերէն օսմ. երկիրներու մէջ առնուած տուրքը պիտի աւելցուի,

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ որոշեց Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն առաջին ու երկրորդ կարգի պողոտաները ու փողոցները՝ զառիվերներէն զատ՝ պաքէ ձեւով սալարկել, վասն զի պարզ քարերով սալարկումը յաճախակի նորոգումներու և ծախքերու պատճառ կ'ըլլայ։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՍԻ ընկղմած 42 թիւ շոգենաւը ազատելու համար Այվալըքէն բերուած սուզակները Թէրսանէի հետ պայմանագրութիւն կնքեցին և յանձն առին ծովին տակը կատարուելիք գործողութիւնները։ Այդ սուզակները երէկ նախնական քննութիւն մը կատարեցին և այսօր գործի պիտի սկսին։

ՆԵՐՔԻՆ գործոց նախարարութիւնը նկատելով որ քանի մը նահանգներու մէջ Իտարէի Ժողովին ընտրուած անդամներուն թիւը վեցի բարձրացած է, մինչդեռ օրէնքին թիւը չորս պիտի ըլլայ, ծանոյց նահանգները թէ այդ կարգի ընտրութիւններու առթիւ օրէնքի տրամադրութիւնները յարգուին։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ կայսրը ղրկած է լուսանկարը այն աղբիւրին որ Սուլթան Ահմէտի հրապարակին վրայ պիտի կառուցուի։

ԵԷՏԻ ԳՈՒԼԷԻ Յունաց հիւանդանոցին վրայ վեց շէնքեր պիտի աւելցուին, որոնց մէկը վերաբուժական գործողութիւններուն յատուկ է։ Կայս. Իրատէ մը արտօնած է այդ շինութիւնները։

ՍՈՖԻԱՅԻ հակահրէական Բիէրա լրագիրը դադրեցուց իր հրատարակութիւնը։

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏ Րըտվան փաշայի ընտանիքը երէկ առտու Մուտանիա ուղեւորեցաւ Մախսուսէի 42 թիւ շոգենաւով։

ԿԻՊՐՈՍԷՆ կը գրեն թէ Հրեաներուն նոյն կղզին գաղթելու և բնակութիւն հաստատելու գործը շատ ծանր կը կատարուի։ Ամէն ամիս առաւելն յիսուն Հրեաներ կը հասնին նոյն կղզին։

ՈՐՁԷԻԳ —Տրապիզոնի Օֆ գաւառակին նոր գրուած զինուորներէն մէկը որձէգ ըլլալով բժշկական քննութեան կատարուեր և հաստատուեր է թէ իգականը [illegible] Հետեւաբար զինուոր [illegible]։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ Խտիվին Թուրքերէն թարգմանութեանց դիւանին տեսուչ Մէհմէտ պէյ երէկ Վիէննայէն մայրաքաղաքս եկաւ։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ որոշմամբ ծանուցուեցաւ ամէն կողմ թէ եօթը ձիու ոյժ ունեցող և քարիւղով տաքցող շարժիչ մեքենաներէն պէտք է տասը ոսկի տուրք մը առնելով արտօնագիր տալ։

ՊՈԼՍՈՅ Սուլթան Համամի փողոցը լայնցնելու գործողութիւնը սկսած է։ Աղբիւրը և երկու կողմով ութ-տասը վաճառատուն և խանութ վար պիտի առնուին։ Բաղնիքին անկիւնի պատն ալ երկու մէթր ներս պիտի քաշուի. Նաեւ Պաքրճըներու անկիւնը և Զօրապճը խանին դիմաց գտնուած շէնքն ալ որ դուրս ելած է, այդ ուղղութեամբ պիտի կատարուի։

ՍՈՒԼԹԱՆԻԷ վարժարանին տարեկան քննութիւնները սկսան։

ԷՏԻՐՆԷԻ վերաքննիչ ատեանը երեք ամսուան բանտարկութեան դատապարտեց Եմին Եահեա էֆ. ն որ իր հօրը՝ Սէլանիկի կուսակալութեան հաշուակալութեան արձանագրիչ Մուսթաֆա էֆ.ի գործած զեղծումներուն մասնակցած ըլլալուն համար ամբաստանուած էր։ Ինչպէս կը յիշուի, Մուսթաֆա էֆ.ի որդիներուն Եմին Եահեա եղբայրներուն Կ. Պոլիս և Սէլանիկի մէջ ունեցած վաճառատուններն այդ պատճառով փակուած են։

ԿԱՏՂԱԾ ՇՈՒՆ. —Պալաթու թաղին մէջ կատղած շուն մը, առջի օրը, յոյն կնոջ մը վրայ յարձակելով շրջազգեստը բզկտեր է։

ԳՈՒՄՊԱՐԱՅԻ ԽՈՓՈՒՇԻ ոճրագործութեան բուն իսկ հեղինակը Բանաեօթ տակաւին չէ ձերբակալուած, ինչպէս ծանուցուեցաւ։ Միայն անոր ընկերներէն Թանաշ ձերբակալուած է։ Բանաեօթ ամիս մը առաջ ծեծեր է իր հոմանուհին՝ Ֆոնին. առջի գիշերը ուզեր է հաշտուիլ. բայց կինը մերժեր է։ Բանաեօթ ասկէ զայրանալով գործեր է ոճիրը։

ԹԱՏՐՈՆ ՔՈՆՔՈՐՏԻԱ. —Այս գիշեր Ռիկոլէթթօ (Rigoletto)։

ԹԵԲԵ ՊԱՇԻԻ
ԹԱՂԱՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՐՏԷԶԸ

Բարա Բէյլէր տնօրէնութիւնը՝ ընդհանուր փափաքի մը գոհացում տալու նպատակով, կազմակերպած է մեծ հանդէս մը՝ տղու վազքեր, ա[illegible] ալ պարգեւատուր։ Հանդէսը պիտի [illegible] ժամը հինգին [illegible] (Ը [illegible]) յայտագրին համաձայն

1. ժամը 6ին վազելու մրցումը տղոց համար
2. ժամը վեցը ու կէսին շրջանակով վազք աղջիկներու համար։ 3 ժամը 7ին. չուանով վազք աղջիկներու համար։ 4. պարկով վազք տղոց համար։ 5. եօթ ու կէսին. մեծ [illegible]։

Հանդէսէն ետքը բազմաթիւ սիւրբրիզներ վերապահուած են հանրութեան,

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՈՒՑ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ

Օսմ. Հանր. Պարտուց Վարչութեան թողուած հասոյթներու ընդհ. տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ հասարակութեան թէ՝ 1613 Զիլքատէ 20—1315 մարտ 20ի կայս. Իրատէին համաձայն փոխուած են զանձային դրոշմաթուղթերու գոյները։ Նոր տեսակ դրոշմաթուղթերը, որոնք այսօրուընէ (26 ապրիլ /9 մայիս 1900) սկսեալ Կ. Պոլսոյ մէջ շրջաբերութեան պիտի դրուին, հետեւեալ գոյները ունին —Լրագրի և ծանուցումներու են. յատկացուած 2 փարանոց դրոշմաթուղթին գոյնն է աղիւսագոյն։ 10 փր.նոց համեմատական և 10 փր.նոց ու 2 ղրշ.նոց որոշուած դրոշմաթուղթերու գոյնը՝ կարմիր։ 20 փր.նոց, 2, 3, 4, 5, 7½ և 10 ղրշ. համեմատական, և 20 փր.նոց ու 3 ղրշ.նոց որոշուած դրոշմաթուղթերուն գոյնը՝ կանանչ։ 1. 12½, 15, 17½, 20, 22½, 25, 27½, 30, 32½, 35, 37½, 40, 45½, 44, 47½, 50 ղրշ.նոց համեմատական, և 1 ղրշ.նոց որոշուած դրոշմաթուղթերուն գոյնը՝ մանիշակագոյն։ 55, 60, 65, 70, 75, 80, 85, 90, 95 և 100 ղրշ.նոց համեմատական, և 10 ղրշ.նոց որոշուած դրոշմաթուղթերու գոյնը՝ դեղին։ 150, 200, 250, 300, 350, 400, 450 և 500 ղրշ.նոց համեմատական դրոշմաթուղթերու գոյնը՝ թխագոյն։

Ծանուցման թուականէն մինչեւ մէկ ամիս 1307 տարւոյ մէջ շրջաբերութեան հանուած և այժմ գործածուած դրոշմաթուղթերը կրնան գործածուիլ։ Սակայն այս պայմանաժամին աւարտելէն ետքը այն բոլոր պաշտօնաթուղթերը, պայմանագրութիւնները, ևն. ևն., որոնք վերոյիշեալ դրոշմաթուղթերը չեն կրեր, չդրոշմուած պիտի համարուին և օրէնքին տրամադրած տուգանքին պիտի ենթարկուին։

Ծանուցման թուականէն սկսեալ երեք ամսուան պայմանաժամ մը եւս տրուած է, որու միջոցին հին դրոշմաթուղթերէն ունեցողները պէտք է զանոնք Պալըքպազարի դրոշմաթուղթի մասնաւոր վարչութեան ներկայացնելով փոխեն նոր ելած դրոշմաթուղթերուն հետ, փոխարէնը նոյն արժէքով դրոշմաթուղթ ստանալով։ Մինչեւ այդ պայմանաժամին աւարտիլը չփոխանակուած հին դրոշմաթուղթերը ո և է արժէք չպիտի ունենան, և այսպէս պիտի համարուին յառաջիկայ օգոստոս 26)9էն։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Ապրիլ 26/9 մայիս 1900 10—30

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը, երէկ ժամը 5ուկէսին կայս. Պալատ գնաց եւ առաջին քարտուղար պէյին հետ տեսակցեցաւ։ Ն. Սրբազնութիւնը յետոյ Բ. Դուռն ալ գնաց։

Ս. Պատրիարք Հայրը Բ Դուռ է [illegible] Յանձնաժողովին [illegible] ետքը Նախագահից նաեւ Կրօնական Ժողովին՝ որուն ինչ ինչ տեղեկութիւններ հաղորդեց։

—Ս. Պատրիարք Հօր Նախագահութեամբ և Գրիգորիս արքեպիսկոպոսի ատենապետութեամբ երէկ գումարուած Կրօնական Ժողովը հետեւեալ տնօրինութիւնները ըրաւ. —

Որոշեց Բաղէշի Առաջնորդին քաջալերական նամակ մը գրել անոր եռամեայ պաշտօնավարութեանը համար, զոր, հակառակ իր պարտքին համարելուն, ժողովը շատ գոհացուցիչ գտած էր, և յորդորել զինքը՝ պաշտօնը շարունակել և ժողովուրդը անհովիւ չթողուլ։

Գանակոծութեան խնդրին առթիւ Մայր-Եկեղեցւոյ Գէորգ և Պօղոս քահանաներուն աշխարհական վկաները լսելով, որոշեց յառաջիկայ նիստին թողուլ վերջնական որոշում մը տալ։

Ամուսնական երկու ներկայացեալ խնդիրներ նկատողութեան առաւ, և անոնց գործադրութիւնը թողուց յաջորդ նիստին։ Ժողովը զբաղեցաւ ուրիշ խնդիրներով ալ։

—Բալուի մեր Թղթակիցը՝ Ս. Փ. Տէջոյեան հետեւեալը կը գրէ մեզ. «Ամիս մը ի վեր դարձեալ տեղւոյս գեղջուկ ազգայինները սկսած են ափ առնել Առաջնորդարանին դռնակը, զոր կը զարնեն անդադար դրամական նպաստ խնդրելու համար։ Գործ, վաստակ չկայ երբեք. ամէն կարող ազգայինք որ ատենին գիւղացի յաճախորդներու ապառիկ տուած են, կը սպասեն որ հունձքի ժամանակ փոխարէնը առնեն ցորեն, գարի և զանազան հացահատիկներ։ Ցաւալիութիւն մըն ալ այս է, թէեւ կ'արժէ գոհանալ նախախնամութեան որ ապրիլի սկիզբէն մինչեւ ցայսօր ժամանակ ժամանակ իր երկնապարգեւ անձրեւները շնորհած է և թէ ցանուած բոյսերուն ընթացք չկայ. սակայն դժբաղդութիւն մըն ալ այն է որ աշնան շատ քիչ ցանուած է և թէ երկրագործները իրենց ունեցած կամ ունենալիք հունձքերը կանանչ կանանչ կերած են։ Այսինքն թէ՝ աշունէն սկսեալ իրենց դրացի ունեւորներէն մէկ գրւ ցորենը 30-35, մէկ գրւ գարին 20-25 և մէկ գրւ կորեկն ու կըլկըլը 10-15 ղրշի հաշուով առած կերած են և փոխարէնը գրաւ դրած են իրենց աշնցանը և գարնան ալ գարնանցանը զորս կալի ժամանակ պիտի վճարեն։ Այս հաշուով այժմէն յայտ է որ շատեր ձեռնունայն պիտի դառնան կալերէն, գիւղացի երկրագործը դարձեալ իրենց [illegible] ունեւորներուն, աշնացանին համար սերմ և ուտելու համար բերք պիտի ուզէ նոյն դաշամբ և նոյն պայմանաւ։ Քաղաքացի արհեստաւորը ինչ որ կը յուսար ձեռք բերել կալի ժամանակ, չկրցաւ յաջողել. վասնզի փոխատուն կալ խելով տարած է ու կը տանի ամէն բան. արհեստաւորին կը մնայ քիչ մը աւելցուք նոյնպէս երկրագործին։ Հապա աղքատ դասակարգը, հունձքի ատեն ստիպուած են երթալ արտը ու հնձողներուն ետեւէն հաւաքել թափած թափթփած հացահատիկներու գլխիկներ. առաւօտէն մինչեւ իրիկուն խեղճ արարածները կորաքամակ ստիպուած են հաւաքել գէթ քանի մը օրուան համար. անկէ ետքը ոչինչ չունին իրենց ձեռքը, տունը և մառանը, ուր կը սկսին դարձեալ մուրալ։ Այսօր վիճակիս մէջ, գրեթէ քաղաքիս մօտիկը կան քանի մը բազմամարդ գիւղեր, ինչպէս՝ Հաւաւ, Զէթ, Մըշոմ Մէզրէ, Սագրաթ, Խօշմաթ, և այլն, որոնք կարօտ վիճակի մէջ են։

Ատեն ատեն Ազգ. Պատրիարքարանէն մէյ մէկ համեստ նպաստի գումարներ կը ղրկուէր հոս, հոն. սակայն այն ալ դադրած է ատենէ մը ի վեր»։

—Դարձեալ Ս. Պատրիարք Հօր Նախագահութեամբ գումարուած Նպաստից Յանձնաժողովն ալ հետեւեալ որոշումները տուաւ. —

Զբաղեցաւ որբանոցներու արհեստական ճիւղերու խնդրանքներով, և առաջնութիւն տալով Մշոյ որբանոցին համար պահանջուած խնդրանքին, 50 ոսկի ղրկել որոշեց, ոստայնանկութեան արհեստարան մը բացուելու համար։

Մալաթիոյ Հոգաբարձութեան կողմէ ալ դրամագլուխ մը խնդրուած ըլլալով նոյն նպատակաւ, որոշեց ստուգել նախ թէ նշանակուած արհեստները տեղային օգտակարութիւն կրնա՞ն ունենալ և անկէ վերջը պէտք եղածը տնօրինել։

Տեղեկանալով որ Հաճընի, Ակնայ և Բալուի որբանոցներուն մէջ պատսպարուող որբերը անչափահաս ըլլալնուն պատճառաւ ի վիճակի չեն արհեստով պարապելու, որոշեց յառաջիկային թողուլ անոնց արհեստանոցներու կազմութիւնը։

Կարնոյ, Եդեսիոյ, Այնթապի և Մարաշի որբանոցներուն մասին Հոգաբարձութեանց կողմէ ստացած տեղեկութիւնները ու մատակարարութիւնը գոհացուցիչ գտաւ։

Արհեստանոցներու համար Յանձնաժողովին կողմէ ցարդ վճարուած գումարները իբրեւ դրամագլուխ յատկացնելով իւրաքանչիւրին, որոշեց անոնց համար յատուկ տետրակ մը ունենալ, և արհեստանոցներէն գոյացած արտադրութեններն ու արդիւնքը մի առ մի նշանակելով՝ շահը որբերու ապագայ բարօրութեան յատկացնել։

Փլփլած եկեղեցիներու նորոգութեանց համար մայրաքաղաքիս եկեղեցիներուն մէջ շրջագայած սնակներն ու գանձանակները ցարդ արդիւնաւոր հասոյթ մը չգոյացնելուն, որոշեց յատուկ շրջաբերականով մը Թաղ. Խորհրդոց ուշադրութիւնը [illegible]։

—Վանայ հոգեւոր հովիւ Տ. Ներսէս եպիսկ. Արսլանեան, Խառն Ժողովոյ որոշման համեմատ Պատրիարքարանէ ստացած հեռագրին վրայ, յանձն առեր է ժամանակ մը եւս շարունակել պաշտօնը, բայց իր անձնական տկարութիւնը չթոյլատրելով քաղաքը բնակիլ, Վարագայ վանքը հաստատեր է իր բնակութիւնը ուրկէ շաբաթը մէկ քանի օրեր առաջնորդարան կ'իջնէ ժողովներու նախագահելու իսկ ընթացիկ գործերը Վանքէն կը կարգադրէ, կամ իր փոխանորդին Սահակ վարդապետի կը յանձնէ։

—Կրթական տեսուչ էֆէնտին երկուշաբթի այցելելով Խասգիւղի Ներսէսեան վարժարանը, հարցաքննեց աշակերտները ու աշակերտուհիները և անոնց յաջող պատասխաններէն գոհ մնացած մեկնեցաւ կատարեալ գոհունակութիւն յայտնելով վարժարանին ընդհանուր տեսչութեան։

—Սկիւտարի Ս. Խաչ եկեղեցւոյ աւագերէց Գաբրիէլ քահանայ Խանձեան ինչ ինչ պատճառներով հրաժարական տուեր է աւագերէցութեան պաշտօնէն։ Սակայն Ս. Պատրիարք Հայրը մերժեր է ընդունիլ այդ հրաժարականը։

—Պրուսայի առաջնորդ Յովհաննէս եպիսկոպոս Արշարունի, և Բաղէշի Առաջն. Տեղապահ Եղիշէ վարդապետ իրենց անձնական տկարութիւնը մէջ բերելով՝ արտօնութիւն խնդրեր են Պոլիս գալու՝ իրենց առողջութիւնը դարմանելու համար։

—Տեղական կարգ մը թերթեր Ատաբազարի մեր Թղթակցին դէմ հրատարակած էին, անուանարկիչ լուր մը՝ որ յետոյ հերքուեցաւ պաշտօնապէս այդ թերթերէն մէկուն կողմէ. Անուանարկուած երիտասարդը այդ լուրը Ատաբազարէն հաղորդողներուն դէմ բողոքագիր մը տուած ըլլալով Առաջնորդ Ստեփաննոս արքեպիսկոպոսի, քննիչ Յանձնախումբ մը պիտի կազմուի եղեր՝ քննելու համար այդ խնդիրը։

—Մեր վերջին թիւերէն մէկուն մէջ, տպագրական սխալի մը հետեւանօք Կասապեան վարդապետ Մագրըմեանի անունը Կարապետ վարդապետ Զալըմեան գրուելուն կը փութանք ուղղել։

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

Ա. Ս. էֆ., Տրապիզոն. — Տեղդ գտնուող Ա. Ս էֆ. արդարեւ ուղղակի մեզ հասցուցած է իր բաժնեգինը։

Հեռագիր Այսօրուան

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԼՈՒՐԵՐ

ՊՕԷՐՆԵՐՈՒՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

ԼՈՆՏՈՆ, 12 յունիս.—Անգլիացիները յաղթուեցան Ռուտէվալի մէջ (Օռանժ) կարեւոր կորուստներ տալով։

—Պօէրներուն այդ յաջողութեան հետեւանքով Լորտ Ռոպէրթսի հաղորդակցութիւնները Ռուտէվալի կողմէն՝ խզուած են եղեր։ Պօէրները յիսուն քիլօմէթրի վրայ քանդեր են երկաթուղիի գիծը։

—Քանի մը լրագիրներ հեռագիրներ կը հրատարակեն ծանուցանող թէ Տէվէթ զօրավարը՝ 13,000 Պօէրներով կը քալէ Եոհաննէսպուրկի վրայ։ Զրոյց ելաւ թէ Պօէրները ետ առած են Պլէօմֆօնթէյնը, բայց ոեւէ պաշտօնական հեռագիր չը հաստատեր այդ լուրը։

—Պօէրները հեռացան Լէնկս-Նէքէն և Մաճուպաէն։

ՉԻՆԱՍՏԱՆԻ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ԱՆԳԼ. ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆԸ ԱՅՐԱԾ

ԲԱՐԻԶ, 12 մայիս.—Բէքինի անգլիական դեսպանատունը կրակի տրուեցաւ։

ԼՈՆՏՈՆ. —Վերջին լուրերու նայելով Բէքին միշտ մեկուսացած է։ Չինու կայսրը փափաք յայտներ է Անգլիոյ թէ վերջ պիտի տայ Խնամակալութեան պաշտօնին։

—Թայմզ կ'ըսէ թէ անմիջական և ազդու կերպով պէտք է գործել վերջը տալու համար Չինու թշնամական ընթացքին Եւրոպայի դէմ։

—Զուանկ իշխանը որ Պօքսըրներու պաշտպանն է, Չինու արտաքին գործոց Խորհուրդին նախագահ կարգուեցաւ փոխանակ Շանկ իշխանին։

—Թագուէն մեկնած անգլիական զինուորներուն վրայ տակաւին լուր առնուած չէ։ Բորթ-Արթուր գտնուած 15,000 ռուս զինուորներ պատրաստ են Թիէն-Ձին ուղեւորելու համար,

—Ռուսիա երբ Բէքինի արշաւէ, Ճաբոն կրկին թուով զինուոր պիտի ղրկէ հոն։

—Ռուս կառավարութիւնը Բէքինի իր դեսպանատան տրամադրութեանը տակ դրաւ վեց հազար զինուորներ։

—Չինու մայր կայսրուհին արտաքին գործոց Խորհուրդին անդամ կարգեց քանի մը [illegible] են օտարներուն [illegible]։

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

ՀՌՈՄ.—Թրիպունա կը հերքէ այն լուրը թէ Իտալիոյ թագաւորը ու թագաժառանգը յուլիսին Բարիզ պիտի երթան՝ Արուեստահանդէսը այցելելու։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ղ. Ո.	21	½
Ամէնէն բարձր գին			
Ամէնէն վար գին			
Ռումէլի Երկթ. զոգ.	Ֆր.	113	60
Ամէնէն բարձր գին	»	114	—
Ամէնէն վար գին	»	113	25

ԲԱՑՈՒՄ 31 Մայիս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ֆ. Կ.	24	—
Ռումէլի երկաթուղի	Ֆր.	11[illegible]	
Օսմանիէ		—	—
Թէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քրէտի Ժէնէրալ Օթթ.		2	34
Սոս. Օթ. Շանժ է Վալէօռ		0	13
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	40
Թրամուէյ բաժնեթ.		—	—
» Ժուիսանս		210	—
» պարտաթ.		489	—
Քարափի Կ. Պոլսոյ		468	—
Թրանսվալ		81	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	50
» » » չէք	»	109	35
Բարիզ » »	Ֆր.	23	05
» » » չէք	»	22	99
Պէրլին անտոկոս չէք	Մարք	18	66
Ի Վիէննա չէք	Ֆիոր.	22	10

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	12
Անգլիական ոսկի	»	110	02
Բօլ էմբրիալ	»	90	20
Քրիմից	»	51	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	02
Մէճիտիէ	»	97	—
Ռուպլի թղթադրամ	Օ. Ո.	8	61

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 12 Յունիս

Անգլիական Քոնսոլիտէ	101	56
Օսմանեան Ռանթ սէրի Բ.	—	—
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. բաց.	22	87
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. զոց.	22	93
Օսմանեան Պանքա	12	75
Իտալական 1890	—	—
Հելլենական 5 %	40	50
» Մօնօբոլ	45	50
Պուլկարական 1888	83	50
Էժիբսիէն իւնիֆիէ	—	—
Տօմինեալ	101	37
Թրանսվալ	3	31
Այտըն երկաթուղի	69	50
Փոխառուտ, Ն	25	360

ԲԱՐԻԶ, 12 Յունիս

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		101	22
» » 3½ %		102	10
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	23	17
) զոց.	»	23	15
» » » Բ.	»	—	—
« « « Գ.	»	26	59
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	561	—
Օսմանիէ	»	425	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	115	75
Օսմ. մաքսատուն	»	515	—
Օսմ. Թէժի	»	313	—
Բրիօռիթէ Թիւրք 4 %		481	—
Քրէտի Լիօնէ		1059	—
Իտալական Ռանթ	»	91	80
Սպանիական արտաքին	»	73	80
Էժիբսիէն իւնիֆիէ		—	—
Թրանսվալ	»	83	—
[illegible]	»	85	160
[illegible]	»	08	—

ՎԻԷՆՆԱ, 12 Յունիս

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	»	243	30
[illegible] թղթադրամ	»	110	50
[illegible]	»	191	

ՊՐՈՒՔՍԷԼ, 12 Յունիս

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.	22	85
Ռումէլիի երկաթուղի	113	75

ԲԵՐԼԻՆ, 12 Յունիս

Իտալական	»	216	35
Ռումէլի երկաթուղի	»	111	90
Անատ. երկթ. պարտամուրհ.	»	—	—
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	280

ՀԻՆ ԳԻՆԻ [illegible] տարուան, բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած նոր ապաքինածներու և անարիւնութիւն ունեցողներու։ Դիմել Օրթագիւղ, հանգուցեալ մուխթար Յակոբ աղայի տունը։

ՕԳՈՒՏ ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱՆ

Երլտըզ, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ. 1888

Պարոնայք Սգող եւ Փօուն,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական դիրքովս կարող չեմ փորձեր ընել, այլ համաձայն ուրիշներուն փորձերուն եւ այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ ձեր Մօրըի ձկան իւղն, իր այս վիճակին մէջ դիւրաւ խմուելով եւ մարսուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս ախտաբուժական գիտութիւնն ի վաղուց անտի ուզակած է, մասնաւորապէս այդ յաջող պատաստութեան մէջ։ ՏՐ. Ս. Օ. ՄԱՎՐՈԹԵՆԻ ՓԱՇԱ
Բժիշկ Վեհ. Սուլթանի

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

Պէհէր չուվալը 138 էքինճի նէվ՛ Ճարօնիա բիրինճի, 129 իւչիւնճի նէվ՛ Ճարօնիա բիրինճի. պէհէր սանթըրը 58.50 Ֆիւրնիէ էքսթրա սըբարմաչէթի, 56 Անվէրս սըբարմաչէթի, 50.75 ամոր սըբարմաչէթ։

Խազինէի Խասսաի Շահանէյէ միւրաւատա օլունաճագ իքինճի վէ իւչիւնճի նէվ՛ Ճարօնիա բիրինճի իլէ Ֆիւրնիէ էքսթրա վէ Անվէրս վէ ամոր սըբարմաչէթ մումլարը պալաթէքի ֆիյաթլարտա [illegible]

Փի 28 Մ[illegible] է 316. 3—3

ՈՒՄՈՒՐՃԱՅԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԸ

MEDAILLE EXPOSITION
BRUXELLES 1897

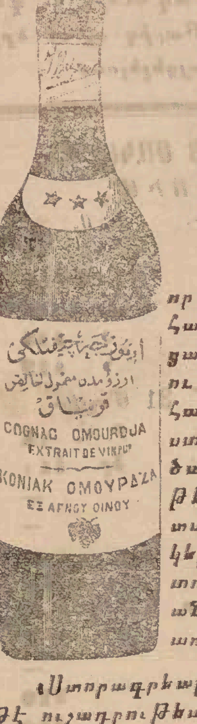

Ումուրճայի Գործարանը որ Պրուսէլի Արուեստահանդէսին շքադրամ ստացած է, չուզեր իր անարատ ու լաւ արտադրութեանց համար քիչ ատենուան մէջ ստացած վարկը ուրիշ գործարաններու պէս ճշմարտութեան հակառակող յայտարարութիւններով հռչակել. միայն սա լուրջ ճշմարտութիւնը կը ներկայացնէ անոնց որ հոգածու իրենց առողջութեանը։

«Ստորագրեալներս կը յայտարարենք թէ ուշադրութեամբ քննած ենք Ումուրճայի ագարակին գործարանին արտադրութիւնները որոնք 1897ին Պրուսէլի Արուեստահանդէսին շքադրամին արժանացած են։ Արդարեւ գործարաններու մէկ քանի արտադրութիւնները միայն եթէ քննուին, արդիւնքը շատ սահմանափակ կ'ըլլայ. բայց նկատողութեան առնելով Հանրային Պարտքի վարչութեան ծանուցագիրները թէ Ումուրճայի Գործարանին արտադրութիւնները անարատ գինիրէ շինուած են, նաեւ նկատողութեան առնելով այն պարագան թէ նոյն վարչութիւնը լուրջ ձեռնարկներ կ'ընէ իր հասոյթները ապահովցնելու համար, կը հաստատենք թէ նոյն Գործարանին բոլոր արտադրութիւնները անարատ գինիէ շինուած են. հետեւաբար տուինք ներկայ վկայականը։»

Վեհ. Սուլթանին քիմիագէտներէն
Պոնկովսքի, Սինկրոս ու Տոքթ. Տանճի

Այդ արտադրութիւնները անարատ ըլլալնուն համար զինուորական հիւանդանոցներու մէջ կը գործածուին։

Վաճառուած տեղերը.— Ընդհանուր կեդրոնատեղի Ղալաթիա Քարանթինա փողոց թիւ 4, Էվտոքիոս էֆ. Թուրաճօղլու և Պոլիս Հասըր Իսկելէսի Նիքոլաքի էֆ. Կէվէնճիօղլու։ Դիւրութեան համար մեծ ու փոքր ամաններու մէջ ալ կը ծախուին։ Օղիներուն գինն է օխան 10 ղրշ. 4 ու 7 տարուան գոնեաքներուն՝ 13. 6 ու 9 տարուան գինիներուն՝ 3։ Կը ծախուին նաեւ Պոլիս կամուրջին գլուխը Սուրէնեան վաճառատունը, Լանկա, Թուլումպա մէյտան ձեթավաճառ Քիրեաքօի վաճառատունը գին 4 ղրուշ։ Սիրքէճի՝ Հանրային Պարտքի վարչութեան նախկին շէնքին մօտ՝ Միլաս։ Հասըր Իսկելէսի ծխախոտի մաքսատան մօտ՝ Զիրանկէլոս։ Պոլիս Պալըք Բազար Բէնիրճի փողոց՝ Նորկի Բասքալիտիս։ Ղալաթիա՝ Քօօբէրաթիվ Ընկերութեան վաճառատունը։ Ղալաթիա Սանտըգճըլար՝ Քոսթի Միքա, Խարանճը փողոց՝ Միխալաքի Թիէրիտի ու Քիւրէքճիլէր՝ Եանի Փօթորուլօ։ Բերա Մեծ Փողոց Անատոլու խան Գաւնիկ Սիմոնեան և Շիշլի Օսման Պէյ գազինոյին հանդէպ Բէրիքլի Վալիատի։ Նաեւ բոլոր նպարավաճառներու, դեղարաններու, հանրային պարտէզներու մէջ և Վոսփորի ամէն կողմերը։

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ

[illegible] Լիվեր-
և Արեւելեան գիծ

Անուանք	Թոնաժ	Անուանք	Թօն
Ումպրիա	7718	Պաւոնիա	4581
Էդրուրիա	7718	Սամարիա	257
Սէրվիա	7391	Մարաթոն	2403
Ուլթոնիա	7263	Ալլիա	239
Քամփանիա	5587	Սարագոսա	216
Սէֆալոնիա	5517	Թարիֆա	224
Գալլիա	4809	Պալմիրա	144
Սիթիա	4557	Քորինթիա	189
Ալեփփօ	2143	Մարոքքօ	135
Քէտար	1876	Քամպրիա	1225
Շէրպուրկ	1614	Լաւրենթիա	1295
Քաթալոնիա	4845		

Շէրպուրկ շոգենաւը, նաւապետ Քարպինէս, ընդհանուր վաճառքով Լիվերպուլէն հոս հասաւ։

Դիմել առ. ՃՈԼԻ և ՍԻԿԸՐ
Joly et Seager
Մէյմանէթլի խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 255

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տրք Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

([illegible])

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ [illegible]

Նորաձեւ եղանակաւ, ոսկի, ճենապակի, և [illegible] արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, [illegible]

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ [illegible]

Ս. Գ. [illegible]

Ծանօթ.— Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ ՉՈՒՆԻՆՔ !! 197

ՄԻՇԷԼ ԹԻՖԼԻՋԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՎԻՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԵՒ ԱԿՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐՈՒ

Ղալաթիա, Վօյվօտա Պահականոցին կից թիւ 91

میشل تفلیسیان
نومرو ۹۱

Վաճառատանս մէջ ամէն տեսակ ակնաբուժական և վիրաբուժական գործիքներ կը վաճառուին ՄԵՍԱՔԱՆԱԿ և ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ: Կակուղ և կարծր լաստիկէ (քաուչուկ) առարկաներ, ամուկի կապիչներ (գասըգ պաղը), տեսակ տեսակ գըրեխներ (շիրինկա), ելեքտրական մեքենաներ, ջերմաչափեր, հեռադիտակներ, խոշորացոյցներ, մանրադիտներ (միքրոսքօբ), փոքր և մեծ մանրադիտի ապակիներ, նորատեսակ ոսկի ևայլն ակնոցներ կը գտնուին վաճառատանս մէջ։ Գիները շատ աժան։ Յաճախորդք շատ գոհ պիտի մնան։

EMULSION SCOTT

ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

աշխարհի մէջ լաւագոյն դեղն է

ԵՐԱԽԱՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ

ամէն տեսակ հիւանդութեանց համար։

Ամենէն ախորժահամ ձկան իւղն է «Իբոֆօսֆիթ տը շօ է տը սուտ» ի հետ խառնուած։ Տղայք հաճոյքով կ'ուզեն ծծել զայն։ Բնաւ ուրիշ դեղ մը ասոր չափ ազդեցիկ չէ, բուժելու համար

ՀԻՒԾԱԽՏԸ, ԽՈՑԸ (սըրաճա),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ՏԻՒՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՔՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՔԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,
ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործարանին նշանը

Գործակալութիւն ի Կ. Պոլ. ՀԱՄՄԸՐ ԵՒ ՀԱԻՐԼ 531

ՀԱՅՐԵ՛Ր ՄԱՅՐԵ՛Ր ԿԱՐԴԱՑԷ՛Ք

Եթէ վտանգաւոր հիւանդութիւն մը կայ տղոց համար, ապահովապէս ՓՈՐՀԱՐՈՒԹԻՒՆՆ է։ Փոքրիկ անզգուշութիւն մը փորհարութեան դառն տանջանքին կ'ենթարկէ փոքրիկ անմեղները. որոնց սրտառուչ ճիչերն ու դէմքին թալկութիւնը հալումաշ կ'ընէ խեղճ մայրերը։ Ո՞ւր է այն զուարթ մանկիկը, ո՞ւր են անոր անվերջ ծիծաղներն ու ոստոստումները. աւաղ անոնց ամէնքը տեղի տուած են ընդհանուր տկարութեան մը որ ա՛ղաղ կը յամառի բժշկուիլ։ Մեծ մարդասէր մը սակայն, Բրօֆ. Կրէյ, ձեռք կարկառած է այս անմեղ հրեշտակներուն և վերջ տալու համար անոնց ենթարկուած փորհարութեան տառապանքին, երկար աշխատութենէ վերջ, յաջողած է հնարել ԷԼԻՔՍԻՐ ԿՐԷՅՆ, որ խիստ քաղցրահամ օշարակ մը է և վայրկենաբար կը բուժէ տղոց փորհարութիւնը։

Բարիզի մանկանց Հիւանդանոցներէն մին վարակուեցաւ փորհարութեան ախտով և սկսաւ մեծ կոտորած պատճառել. Փոքրիկները հետզհետէ կ'ընկճուէին և դեռ չծաղկած կը թոշնէին։ Հիւանդանոցին բժշկապետը, յուսահատ ամէն դեղէ ու դարմանէ, ԷԼԻՔՍԻՐ ԿՐԷՅ տուաւ մանկիկներուն և այս դեղին հրաշալի ազդեցութեան շնորհիւ փոքրիկ հիւանդներուն ամէնքն ալ քսանչորս ժամուան մէջ բժշկուեցան։ Այս պարագան հանրածանօթ ըրաւ ԷԼԻՔՍԻՐ ԿՐԷՅ որ հիմա ամէն տան մէջ պատրաստ կը գտնուի։

Կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններն ու դեղի մթերանոցները։ 466 Բ 9—13

ՎԷՆՍԱՆ ՓՕՅԱՃԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՎԻՐԱԲԺԿ. ԵՒ ԱԿՆԱԲԺԿ. ԳՈՐԾԻՔՆԵՐՈՒ

Կ. Պոլիս, Պահճէ Գաբու, Ճէլալ Պէյ խանի կից, թիւ 1.
Չիֆտէ Սէլէթ մաղազասը

Վերոյիշեալ վաճառատան մէջ ակնաբուժական և վիրաբուժական ամէն տեսակ գործիքներ ՄԵՍԱՔԱՆԱԿ և ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ կը վաճառուին։ Ամէն տեսակ կակուղ և կարծր լաստիկէ (քաուչուկ) առարկաներ, ամուկի կապիչներ (գասըգ պաղը), տեսակ տեսակ գրեխներ (շիրինկա), ելեքտրական մեքենաներ, ջերմաչափեր, հեռադիտակներ, խոշորացոյցներ, մանրադիտներ (միքրոսքօբ) փոքր և մեծ մանրադիտի ապակիներ, նոր տեսակ ոսկի ևայլն ակնոցներ կը գտնուին վաճառատանս մէջ։ Գիները խիստ աժան։

Պէտք պահէք ձեր գոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բրնձափոշի

La VELOUTINE

CHles FAY, Perfumista
PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

534

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլլի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Քոմօ	1497	Հէրօ	1011	Մալմօ	724	Ռոզարիօ	186
Ալէբբօ	3607	Քօնկօ	2906	Հօրսօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆօ	1118
Անճէլօ	1541	Քօրսօ	895	Հէրօ	775	Մարթէլլօ	3709	Սէքօ	1735
Արիօսթօ	2377	Տիտօ	4511	Հիտալկօ	1581	Մէրքաթօ	3557	Սիլվիօ	1397
Պասսանօ	1832	Տոմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1037	Սէրէօ	1800
Պորոտինօ	1364	Տակօ	2283	Հօրաշիօ	3600	Մոնթէպէլլօ	1785	Թասօ	1382
Պրավօ	1676	Տրաքօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1848
Պրունօ	841	Էլմինա	504	Իտահօ	2356	Նէրօ	1083	Թօկիօ	3887
Պըֆֆալօ	4421	Էրօ	2484	Ինտօ	5540	Օհիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Քայրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ժիւնօ	1080	Օնթարիօ	4035	Թօրօնթօ	457
Քալիփսօ	1837	Էնրիքօ	1481	Քիլէօ	1058	Օրլանտօ	1585	Ուրպինօ	242
Քամէօ	1244	Էրմօ	954	Կոլփինօ	2807	Փալէրմօ	1637	Վասքօ	121
Քաթօ	1094	Ֆլաւիանօ	1383	Կոմնօ	1700	Փոլօ	510	Վօլօ	125
Չիքակօ	3729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1068	Ռապիտօ	2223	Վօլթուռնօ	2396
Սիսէրօ	1834	Ֆրանչեսքօ	4583	Լեպանտօ	2272	Ռինալտօ	1663	Զէնօ	185
Սիթօ	1597	Կալիլէօ	3050	Լիվօրնօ	1543	Ռոլլօ	1613	Զէրօ	125
Քոլորատօ	4235	Կուիտօ	1243	Լորէնցօ	3191	Ռոմէօ	1789		

Հօրաշիօ շոգենաւը, նաւապետ Բրոֆթ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։

Քլիօ շոգենաւը, նաւապետ Ճօնսըն, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հըլ և յունիս 4ին պիտի մեկնի ուղղակի Պոլիս գալու համար։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻԶՕ
Թիւ 23—24, Բիւյիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 377

ՖՐԵՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերպուլ և Արեւելեան գիծի
[illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք
Վիքթօրիան	10500	Ֆլավիան
Արմէնիան	10500	Էճիփշըն
Քէստրիան	10500	Ալըժէրն
Լոնքասդրիան	9000	Ալճէրիան
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան
Գոլոմպիան	8000	Աթէնիան
Ճօրճիան	8000	Անտալուսիան
Պոստոնիան	8000	Ալգաշիէ
Վիրճինիան	8000	Լէսպիան
Ֆալէրնիան	3700	Մինիօ
Վավօնիան	3700	Օրօրքօ
Ֆլամինիան	3700	Լիպաօ
Ֆապիան	3500	

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ մաքսատունէն հանելու համար բեռնահանքը սկսելէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ. ԷԴՎԱՐ ԼԱՅՈՒՍ
Ղալաթիա, Քարաֆին փո
600 հին տեղը մաքսատան

COMP RUSS

NAVIGATION A VAPEUR ET D
COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շարժուան երթեւեկութիւնք

Դշ. 30/12 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի
Դշ. 31/13 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա 10ին միջօրէէն առաջ (հաղորդելով Աղեքսանդրիա- Բորտ-Սայիտ, Յաֆա, Պէյրութ եւ Քիօս)
Եշ. 1/14 Օտէսա ժամը 6ին միջօրէէն
Եշ. 1/14 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրդու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ եւ Բաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի
Ուր. 2/15 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՈՒՍՈՒՖ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1900 Ապրիլ 22 (Ն. Տ.) կիրակիէն սկսեալ

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՕՆԵԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 222 խառն Առտու		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառ. Թ. 221 խառն Իրկն.	
Ժ.	Վ.			Ժ.	Վ.
10	25	մկն. Էսկի-Շէհիր	ժմն.	1	25
11	7	» Կէօքճէ Քըրըք	»	12	45
12	5	» Սապօնճը Բունար	»	12	3
12	59	» Ալաեունդ	»	11	7
1	41	» Չէքիրլէր	»	10	24
2	37	» Տէօյէր	»	9	32
3	6	» Ինասնիյէ	»	8	50
3	30	» Համամ	»	8	23
3	44	» Կազլըկէօլ Համամ	»	8	14
4	31	» Աֆիոն Գարա Հիսար	»	7	43
5	11	» Պէօյիւք Չօպանլար	»	6	50
6	4	» Չայ	»	6	3
6	53	» Իսհագլու	»	5	12
7	17	» Եասսիքան	»	4	45
7	46	» Աք Շէհիր	»	4	23
8	18	» Ազալի քէօյ	»	3	45
9	—	» Չավուշճը քէօյ	»	3	7
9	38	» Իլկին	»	2	35
10	25	» Գաւըն-Խանը	»	1	43
11	18	» Սէրայ-Էօնի	»	1	1
11	50	» Մէյտան	»	12	23
12	52	» Բունար-Պաշը	»	11	18
1	30	ժմն. Գօնիա	մկն.	10	30
Իրկն.				առտ.	

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ Թ.34 խառն Առտու		Թ.36 խառն Իրկն.			ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ Թ.31 խառն Առտու		Թ.33 խառն Իրկն.	
Ժ.	Վ.	Ժ.	Վ.				Ժ.	Վ.	Ժ.	Վ.
10	55	7	35	մկն.	Քարաքէօյ Կամուրջ	ժմն.	3	50	11	30
11	20	8	—	ժմն.	Հայտար Փաշա	մկն.	3	25	11	5
11	45	8	17	մկն.		ժմն.	3	13	10	50
12	52	9	30	ժմն.	Բէնտիք	մկն.	1	58	9	34
1	—	9	38	մկն.		ժմն.	1	50	9	24
1	26	10	5	»	Թուզլա	»	1	27	9	2
1	49	10	34	»	Կէպզէ	»	1	4	8	42
2	13	11	—	»	Տիլ Իսքէլէսի	»	12	29	8	9
2	24	11	13	»	Թավշանճըլ	»	12	17	7	59
2	43	11	34	»	Հէրէքէ	»	12	5	7	47
3	4	12	—	»	Եարըմճա	»	11	32	7	20
3	18	12	17	»	Թիւթիւն Չիֆթլիք	»	11	14	7	5
3	29	12	30	»	Տէրինճէ	»	11	3	6	56
3	43	12	48	ժմն.	Իզմիտ	մկն.	10	45	6	40
4	5	—	—	մկն.		ժմն.	—	—	6	18
4	42			»	Պէօյիւք Տէրպէնտ	»			5	42
5	14			»	Սափանճա	»			5	12
5	41			»	Ատա Բազար	»			4	54
6	28			»	Կէյվէ	»			3	58
6	54			»	Աք Հիսար	»			3	32
7	29			»	Մէքճէ	»			3	3
7	59			»	Լէֆքէ	»			2	29
8	37			»	Վէզիր Խան	»			1	51
9	20			ժմն.	Պիլէճիք	մկն.			1	11
9	35			մկն.		ժմն.			1	—
10	45			»	Քարաքէօյ	»			12	10
11	29			»	Պօզէիւք	»			11	34
12	22			»	Ին Էօնիւ	»			10	57
12	54			»	Չուքուր Հիսար	»			10	24
1	35			ժմն.	Էսկի Շէհիր	մկն.			9	45
Իրկն.									առտ.	

—)(27)(—

ԹԷՈՏՈՐ ՈՒԱՏՍ—ՏԸՆԹԸՆ

ՕԼՈՒԻՆ

Բ.

ԿՆՈՍՏԻԿԵԱՆՑ ԼՈՒՍԱՓԱՅԼ ԽԱՉԸ

6

Դղեակին մէջ եղողները բնականաբար շատ զարմացած ըլլալու էին հօրս կուրծքին վրայ ականակուռ խաչ մը գտնելնուն։ Տունէն ներս մտնելուս պէս զայն ինծի յանձնեցին։

Չեմ գիտեր ինչու այս հմայեկն ու անէծքը չափազանց գրգռած էին երեւակայութիւնս, որպէս թէ հմայեկներու և անէծքի հաւատք ընծայող ըլլայի. թէպէտ բանականութիւնս կ'ըսէր թէ ամէն այս տեսակ բաներ սնոտի ու դատարկ բաներ են բացարձակապէս։ Չէի կրնար քնանալ ասոր վրայ մտածելուս, գիշերանկողնէս կ'ելլէի, և պատուհանը բանալով խաչը վեր կը բռնէի լուսնկային մէջ։

Գոհարներուն երեսները լուսնին արծաթափայլ շողերը կը ժողվէին ու կը կեդրոնացնէին։ Հմայեկը կը սարսռար կարծես դժբաղդութեան գուշակ թեամբ մը։ Հիմա էր որ առաջին անգամ ըլլալով կը սկսէի զգալ նշանները այն մեծ պայքարին զոր դատողութիւնը կը մղէր աւելորդապաշտութեան ժառանգական բնազդումին հետ, աւելորդապաշտութիւն՝ որ այնքան կարեւոր դեր մը պիտի ունենար կեանքիս մէջ։ Յետոյ հանեցի փաթտուած մագաղաթը և զայն բանալով սկըսայ նորէն կարդալ անէծքը։ Մեծ տառերը որոնցմով տպագրուած էր Անգլիերէն թարգմանութիւնը՝ լուսնին լուսով աւելի մեծ կ'երեւային ինծի, որքան ցերեկը։

Քիչ ժամանակ պիտի մնայինք Զուիցերիա։ Կպչուած արկղի մը մէջ գտայ Գըլրոջն ու «Աքսորուած Դէլտինի» մէկ ընդօրինակութիւնը։ Շատ բան կարդացի այս գրքին մէջ, որուն իւրաքանչիւր բառը կը հակառակէր իմ մտածելու եղանակիս։

Այս սոսկալի աղէտին ցնցումը մտքէս վանե՞ց միթէ Ուինիֆրէտը։ Ոչ, և ոչ մէկ բան ատիկա կրնար ընել. հոգիս ինչպէս ըսի, վերստին ծնած էր կարծես, և ամէն յուզում, ամէն տենչանք և ամէն զգացում որ անոր հետ կապուած չէր, հեռաւոր կը թուէր ինծի, տարաշխարհիկ երազի մը պէս։ Կեղծիք պիտի ըլլար բացէ ի բաց չխոստովանիլ այս կէտը, առանց փոյթ ընելու այն տպաւորութիւնը զոր այս խոստովանութիւնը ընթերցողին մտքին վրայ յառաջ պիտի բերէ ինծի նկատմամբ։ Այլ սակայն, ճշմարիտ սէր ունէի հօրս վրայ, մինչև իր կեանքին վերջին տարին իմ մասիս իր արտակարգ անտարբերութեան հակառակ՝ հզօրապէս փարած էի իրեն և իր մահը ուրիշ ոչինչ ցոյց տուաւ ինծի, բայց միայն իր առաքինութիւնները։ Սակայն հոգիս այնքան լեցուն էր Ուինիֆրէտի նկատմամբ իմ ունեցած սիրով, որ տրտմութեան համար պզտիկ տեղ մը միայն կար։ Գալով մօրս՝ իր սէրը հօրս վրայ չափ չունէր, ինչպէս որ անկէ զրկուելուն համար իր զգացած վիշտն ալ սահման չունէր։

Յուղարկաւորութենէն մէկ երկու օր առաջ հասաւ մօրեղբայրս՝ Օլուին տ'Ալվանլի, որուն ներկայութիւնը մեծ սփոփանք մը եղաւ մօրս համար։ Երկրին մէջ հօրս ունեցած դիրքին պատճառաւ յուղարկաւորութիւնը շատ հանդիսաւոր ըլլալ անհրաժեշտ նկատուած էր և մեծ իրարանցում կար։

Մօրեղբայրս ճանչցած ըլլալով Թոմը՝ երբ դեռ երիտասարդ էր ան և գինեմոլութիւնը զինքը նուաստացուցած չէր, կը հետաքրքրուէր միշտ անոր նկատմամբ։ Ամայի ճամբէն դէպ ի Ռաքսթօն դարձած ատեն խրճիթը հանդիպած էր և ասոր հետեւանքը այն եղաւ որ երգիծանկարը մեզի եկաւ յուղարկաւորութեան հանդէսին վերաբերեալ նիւթի մը վրայ իրեն հետ խօսելու համար։ Մայրս շատ նեղացած էր այս բանին և իր ընթացքը մտահոգութիւն կը պատճառէր ինծի։ Յորմէ հետէ Թաւնքին մահուամբ յայտնի եղած էր ոչ միայն թէ մօրեղբօրս բոլոր ինչքը պիտի ժառանգէի, այլև թէ կրնայի ժառանգել աւելի մեծ բան մը—կոմսութեան պատիւը—որ Օլուիններուն փառքը ու պարծանքը եղած էր, մայրս նախանձոտ և տրտմութիւն նայուածք մը ունէր իմ վրայ, ուշադիր ըլլալով Ուինիֆրէտի և իմ մանկական սիրոյն. և Ուինիֆրէտի Ռակսթօն գալուստը երեւան հանած էր իր երկուղներն ու դայրոյթը։

Յուղարկաւորութեան օրը հասաւ վերջապէս, և գզրոցին ու հմայեկին խնդիրը մտքէս չէր ելած։ Բնականաբար կարեւոր պարագան էր խնդրոյն բոլորովին ծածուկ մնալը։ Թանկագին իրեղէնները զմռսուած դիակին հետ պիտի դրուէին գաղտնի վերջին պահուն, դագաղին գոցուելէն առաջ։

Մայրս գիտէր թէ ինչ էին հօրս ինծի տուած պատուէրները ու կը փափաքէր որ կատարուէին անոնք, թէեւ ինքն ալ կ'արհամարհէր աւելորդապաշտութիւնը։ Մայրս ու ես արկղիկն ու մագաղաթը որուն վրայ անէծքը գրուած էր, հօրս գլխուն տակ դրինք և հմայեկին շըլթան վզէն կախեցինք, այնպէս որ խաչին գոհարազարդ կողմը կը մնար կուրծքին վրայ։ Յետոյ սպասաւորները կանչուեցան՝ իմ ներկայութեանս դագաղը գամելու համար։ Այնուհետեւ մայրս զիս սենեակը կանչեց և խաչին նկատմամբ մտահոգ ըլլալը ինծի յայտնեց։ Հմայեկը մեծարժէք ըլլալուն մօրեղբայրս ջանացած էր զինքը համոզել որ չգործադրէ ինչ որ կ'անուանէր ինք «խորհրդապաշտի մը անհեթեթ քմահաճոյքը»։ Բայց մայրս իմ խոստումիս վրայ կը պնդէր անդրդուելի կերպով, որով իրենց մէջ տաք վիճաբանութիւններ եղած էին, ինչպէս կ'ըսէր մայրս, աւելցնելով սակայն. «Եւ ամէնէն գէշը այն է որ այդ ապիրատ Վինը զոր մօրեղբայրդ այս տունէն ներս մտցուց առանց իմ գիտութեանս կամ հաւանութեանս, դուռէն ներս մտաւ ճիշդ այն միջոցին որ մօրեղբայրդ կը խօսէր. և եթէ գոհարազարդ խաչին վրայով ամէն բառ լսեց, պիտի ըսեմ թէ խմելէն ա՛լ բոլորովին ապուշ դարձած է»։

Վինի հանդէպ իր ատելութիւնը պահ մը մոռցնել կու տար իրեն այս ազդեցութիւնը զոր իր բառերը պիտի ընէին իմ վրայ։

—«Մայր, ըսի, քու անյողդողդ նախապաշարումդ ու անարդարութիւնդ դէպ այդ մարդը՝ իրաւ որ կը զարմացնեն զիս։ Վին՝ թէեւ խեղճ ու աղքատ, [illegible] ազնուական ծնած է վերջապէս, և չյուսացուիր բնաւ որ բռնաբարէ գերեզման մը, կամ կողոպտէ ամէնէն բարի Օլ որ երբեք ապրած է աշխարհի վրայ։»

Յուղարկաւորութեան հանդէսի մա չեմ ուզեր երկարաբանել։ Տեսայ դագաղը՝ դրուած այն ստորերկրեայ գ բարանին մէջ, որ կը տարածուէր ք քայքայուած եկեղեցիին տակ։ Հայրս ուզած էր թաղուիլ այսպէս աւերակ եկեղեցիի մը մէջ, որովհետեւ ծովին կուն ճնշումը կար անոր վրայ, ծ ատենները՝ եկեղեցիին եւս ժ կտոր մը վտանգաւոր համարուած տեսայ որ նոր երկաթներ դրուած խոտերուն վրայ, ի հարկին անմ հողին մէջ մխելու համար, աւելի քան երբեք։

7

Երբ տուն դարձանք, մայրս իր սենե քաշուեցաւ։ Մօրեղբայրս մինչեւ ընթ ատեն սպասեց, յետոյ գնաց ես միս մինակ էի կարծես ամայի մէջ. այնքա՛ն լուռ էին ծառաները, քա՛ն հանդարտ կը թուէր ամէն Բայց ի՞նչ էր նշանակութիւնը րոշ սոսկումին որ հիմա կը պաշարէ ու չէր թողուր որ հանգչէի, ինչո՞ւ եակէ սենեակ կը դեգերէի, ի՞նչ խռովէր զիս։ Բան մը կը գոգիս մէջ կայր էակի մը պէս, և սոսկալի էր որ չէր կրնար հանգուր

Թարգմ. ՀՐԱՆՏ ԽԱՆՃ

(Շարունակելի)